

308306

వత్సక దినము వత్సక టింప (బడును.

VOL. I. చెన్నపట్టణము 1914 సం॥ అక్టోబరు నెల 7 వ తేది బుధవారము. No. 172
సంపుటము ౧ { సంచిక ౧౭౨

ఆనందా ఫౌంటేన్ వేనా.

౧౪ వన్నె బాగాదు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొళాయి యున్నందున ఇంకీ చాలావట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకొందురు గాక. ఇయ్యది వెతల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపనగును. నెల. రు. 1-12-0. క్రిందవ్రాసియండు విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

శృంగార నైషధము.

'నైషధం విద్యబోధకం' అని ప్రసిద్ధిచెందిన శ్రీహర్షుని నైషధమునకు తెనుగు. ఇది శ్రీహర్షుని కృతి. అతి ప్రాథమిక విషయము, జగద్విధియు: ఈ పద్యములలో ఒక్కొక్కటికిని టీకాతాత్పర్యములు, ఉదాహరణము, వ్యాకరణము, అలంకారము, నిఘంటు ఎచ్చలెచ్చట ఏదేదికావలయునో సర్వమును చెప్పబడియున్నది. అతి సుందరమైన పటములకూడ చేర్చబడి మేలైన కాగితములు, చిన్నవైజును కలిగి మంచికాగితమైండు చేయబడి యున్నది. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము నెల. రు. ౩-8-0.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ

ఆనందా ముద్రాలయము. బ్రాహ్మ, మదరాస్.

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior
Glazed Paper.

The repeated wish of many a lover of best modern fiction, both Indians and Europeans from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in neat attractive volumes, printed on superior glazed paper in bold and beautiful type the following famous Novels of The Immortal Reynolds.

The Soldier's Wife.
In two volumes, now ready with illustrations Price For two Vols. Rs

1-4-0 Postage As. 3. Extra.
The Faust. a Romance in two volumes. Each volume: As 12. Postage As. 2.

The first volume of Faust is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,

Post Box 167, (A) Madras. E

సంజీవరత్న.

ఇదియొక గొప్ప క్రియ నిమిద్దీ చేసిన తామ్రము. భూవ మత్స్యవృత్తము. దీని నుంకరించుకొనిన, జేహ సంరక్షణకు కాపు. 2 కలరా, అమ్మవారు మొదలగు అంటు బాధ్యములను కోకనీయదు. 3. భూతైత పిశాచములను పాపిష్టి 5. 4. వ్యాధులు, పీడలు, అపదలు, గండములు తొలగిపోవును. 5. నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, బిళ్లలు, బెణుకులు, హించును. 6. ఆరోగ్యము, అద్వైతము, విశ్వవ్యూహము, సుఖము, ఉత్సాహముగలుగును. 7. క్షౌరకేతువులు ప్రయత్నించువులగుదురు. 8. నీవాదం తెలుసును. 9. సభకట్టు, సర్వజనవశీకరము. 10. నీవొక వ్యాపార, వ్యవహార, కార్యాధ్య సమేతమై కెల్లబోవునపుడు దీనిని ధరించుకొని వెళ్లిన తప్పక జయమును, లాభమును పొందగలవు. దానియందట్టి మహిమవున్నదని అనుభవజ్ఞులు వేసోళ్లయ్యు విమోచనమునకానించుచున్నారు. ఇది సర్వవిధ వేదమును నొక భూమియ మహాత్మునిచే గనినెట్టబడినదేగాని కాలాచిత వేద దారులకలన గనినెట్టబడినదిగాదు. శ్రీపురుషులు ఆ శాలక్యుడలందరును తెప్పించుకొని ధరింపదగిన అమూల్యమైన సుప్రతీకృతైన రత్నతామ్రము. తామ్రము నెల రు 1-8-0 లు మాత్రమే.

వలయువారు:—పి. ఆర్. జనార్దరావు,

మెస్సరెస్ బంగ్ల. (గుంటూరు జిల్లా.

ది నవ త్రి క.
ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సరి నకు రూ. 12-0-0 3 మాసములకు రూ. 3-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెనీ, మదరాసు.
ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటినిన్నిటిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, స్కిములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మానద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

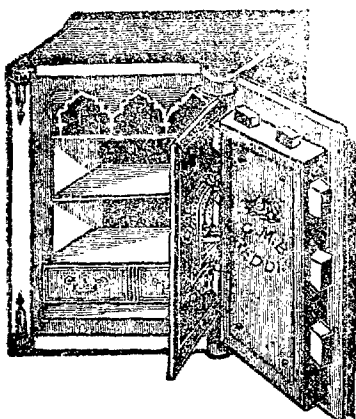
మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లాబ్రికేటింగు ఆయిలులకు ఏజెంటులము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,
మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

ఇస్తున్నవెలులు.

ఏదేమిటో కాక లభించు అందముగా భద్రముగా నీమిదీగములలో కొత్తకేకలతో వెట్టెలు మావల్ల బహునాణెముగా తయారుచేయించబడును. ఆర్డరు యిచ్చువారు నైజామందము దీగము వివరము వ్రాసుకొనుచున్నాము. విక్రయార్థము మొత్తము

గా కొనువారికి డిస్కౌంట్ యియ్యబడును. పలుకుప్రాల్పములకు మోసపోగూడదు. మా వెట్టెలవిషయమై మేము జనాబువారిగా యుండగలవారము. వలయువారలు యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును. సి. ఎం. బాలరామిరెడ్డి, (4-9-14) నెం. 61, గోవిందప్పనాయకవీధి, మదరాస్.

అమృతాంజనము

అన్ని వృత్తులకు పరమామృతము

వత్సవారము వేలకువేలు విక్రయము.

నీచా 1-కి 0-8-0 లకాలు మాత్రమే

తెలమెప్పుల మాన్యును. నాచువుపోల్ల కావులు

చాచ్చివు సెప్పుల బొరిదోలును. పోట్లదోలులు

వనమూలికలచే హిందూ దేశమునకు

తయారుచేయబడు సుమిమింగు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నాము.

పంచభావచిటి మాచిగొనిన మోసము గలగును.

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకత్యాలయము, పోస్టాఫీస్ నెం. 212, వ. కాసు.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పక యేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
వ్రం చు ను.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరైలుస్టేషనును దెలుపవలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

కలిగ్రాం అడను
పండిట్, మదరాస్.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలుగల సీసారు. 2-0-0

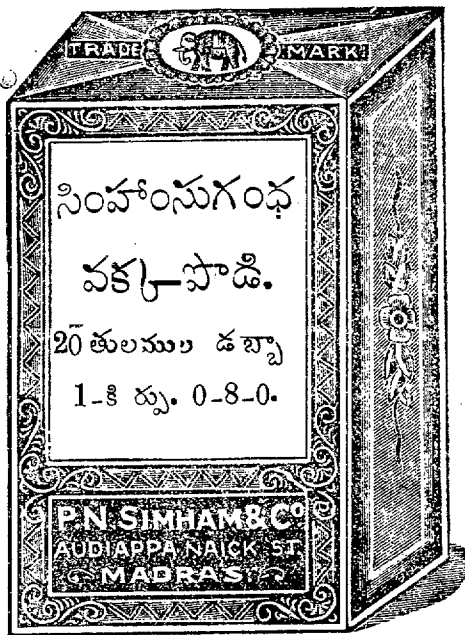
పోస్టాఫీసులువగయిరా ప్రత్యేకము.

నన్యుకటమున మందులు యింకను కలవు.

కేర్లుగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

పి. ఎన్. సింహం. అండు కంపెనీ,

26 ఆదియప్పనాయకపేటి, మద్రాసు.

వనోషధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును.
శీత్యపోట్లు, పాలవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన
నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాదీంతపులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
బలవీర్యమును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనపించును. రెండుసీసాలు
వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనస్వాడి. నం. ౨. బొంబాయి

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

జీర్ణ ప్రసాయము.

ఆకలిలేకపోవుట, అగ్ని మాంద్యము,
మలబద్ధములకు మంచిమందు.

25 మాత్రల దబ్బి 1 కి వెల 1-4-0

అమృతాంజనము డిపో, పో, బొంబాయి

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)

అనుప్రాగ్గేయుల బుద్ధింపబడిన ఆత్మరుపయోగింపవలయును.

మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యందునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ అద్భుతమైన శయ్యకముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మరు యొక్క సువాసననుభవించుటకయి
ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గిరనున్న
షాపుకీపరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు ప్రా
యము. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్లబ్ బుడ్డి ఆత్మరుగల పెద్దసయ్య బుడ్డి 2-0-0 ఈ ఆత్మరులో
మరగ బెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు దబ్బా 1-కి
0-10-0. వి. సి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.

సోలు ఎజెంటులు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్

కంపెనీ, 155 బామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంటు:— మెహత పురుషోత్తం మూర్తి
సెం 24, చై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారు సమీపం మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శంఖీవివరించిన ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన భౌతిక
కుల ఆతిరహస్యపు కౌవధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుం
కత్యము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మోద్రియ
దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
కుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు దేహములను మొదలంట
నాశనము చేయుటలో శంఖీవివరించిన "సర్వజీవన్" ఇది
శ్రీమ, పురుషూ, బాలరు వృద్ధులు అందరను నుపయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

కెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14)

కలియుగభీమ.

16 కృష్ణపు మొదలిపేటి, తిరువల్లికేజీ మదరాసు

గ్లోబ్ కంపెనీవారి బొటనవేలి ముద్రపెట్టెలు.

చాలా ప్రసిద్ధిగాంచినవి. వందలు
వందలు విక్రయము. కెల పెట్టె 1-కి
రూ 1-4-0 పోస్టాఫీసు వేరు. ప్రాంతమిగి
నోట్లు మొదలగువాటిమీద నిశానిదార్ల
చే వ్రేలిముద్ర వేయట సర్వత్ర అవలం
బించుచున్నాడు. వర్తకులు, షిడర్లు,
యినాందార్లు మున్నగు వారికి మిగుల
ఉపయోగము.

గ్లోబ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

సంక్షిప్త పాడి.

దబ్బి 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటిసెప్పులకు దివ్యాషధము. సువాసనగలిగి
ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిఉన్నది

అమృతాంజనము డిపో పోర్టు బొంబాయి.

క ప హ రి.

సీసా 1-కిరూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన వీర్పగును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన వీర్పజిన దగ్గు. శీతకాలమున ప్రబలింతు దగ్గు. శ్వాస కోశముల సూక్ష్మ నాళములందు వీర్పదుదగ్గు. ఉబ్బి పము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరుపీఠి, మదరాసు.

దినపత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

వాతావరణస్థితి

1914 సం॥ ఆక్టోబరు నెల 7-న తేది

ప్రదేశములు.	అక్షింశం 75° 30' ఉత్తరము 80° 00' ఉత్తరము	కడలి-24 గంటలలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్షపాతము.		
		అధికత (గ్రేడ్) X త.	నిమిత్త (గ్రేడ్) X త.	కడలి-24 గంటలలో	గత ఏడవ రోజులలో	
గోపాలపురము	29.815	91.5	77.8	...	58.59	32.13
పాల్వేరు	29.820	91.0	77.9	...	38.27	25.10
కాకినాడ	29.825	93.8	76.7	...	28.02	24.65
బందరు	29.824	95.0	74.9	...	28.07	26.06
గుంటూరు	...	94.5	72.0	...	24.85	...
నెల్లూరు	29.805	97.0	76.8	...	17.62	18.68
మద్రాసు	29.817	97.2	77.1	...	21.55	19.87
కడపూరు	29.832	90.4	79.9	...	27.98	18.45
నాగపట్టణము	29.815	89.7	77.1	...	12.98	14.05
కొలంబూ	29.855	86.2	74.2	0.46	41.46	42.78
తిరువనంతపురము	29.828	85.6	75.5	...	46.15	41.90
కొచ్చిక్	29.818	87.2	75.9	...	86.46	30.16
కర్ణికోట	29.815	85.8	75.6	...	98.84	102.27
మంగళూరు	29.818	87.7	76.0	0.67	188.70	117.94
బొంబాయి	29.841	83.3	78.4	...	81.86	72.22
హైదరాబాదు	29.800	90.7	70.7	...	41.78	26.24
అనంతపురము	...	91.0	68.9	...	15.86	15.21
బళ్లారి	29.809	93.8	69.6	...	15.47	14.14
కర్నూలు	29.874	92.5	69.6	...	25.47	22.12
కడప	29.801	95.3	70.2	...	22.48	22.27
బెంగళూరు	29.818	84.5	65.8	...	21.15	25.95
కొడైకనాలు	22.773	59.0	50.1	0.55	44.52	38.92
ఉదకమండలము	28.894	84.5	51.4	...	55.59	38.56
కోయంబటూరు	29.838	89.1	70.1	0.87	5.88	10.07
తెల్లూరు	29.822	98.7	72.2	...	21.00	28.09
సేలము	29.856	91.2	71.8	...	26.40	28.45
తిరువనాపల్లి	29.840	96.5	78.6	...	10.08	17.13
పుదుకోట	29.848	90.9	79.2	...	22.11	19.87
మధుర	29.855	92.0	75.2	...	14.51	19.62
తిరువల్లూరి	0.73	8.81	8.29

తూపాను అవ్యశ్యమగుటతోడనే బంగారాభాతము నకు ఉత్తరభాగమున వాయుభారము, చాలవృద్ధియగుచున్నది. ఇది ద్వీపకల్పమునకు ఇంచుమించుగా నెప్పటికలానే యున్నది. తూర్పుతీరమున మధ్యమోష్ణ పరిమాణము యెక్కువగనున్నది. ఇక్కడను, దత్తమండలములోను మైసూరులోను పగటిపూట వేడిచాలయెక్కువగా నున్నది. దత్తమండలములలోను, సర్కారులోని కొన్ని రాత్రులయందు ప్రదేశములయందు వేడిమి సామాన్యస్థితికి 2 డిగ్రీలు మొదలు 5 వరకు తగ్గియున్నది. చెన్నపురితీరమున వాయుమండలముచాల ఆరియున్నది. దక్షిణభాగమునకుచివరమతప్ప తక్కినచోట్ల కొద్దిగ మబ్బులుపట్టుచున్నవి. పడమటితీరమునను, కర్నాటకములోను, కొన్ని జల్లులుపడినవి. ద్వీపకల్పముయొక్క దక్షిణమున వర్షము కురియుననే యున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న, వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

స్థానీయవార్తలు.

జయంతి రామయ్యగారు:—ప్రస్తుతము చిత్తూరులో డిప్యూటీ కలెక్టరుగనున్న జయంతి రామయ్య పంతులుగారిని గుంటూరుకు బడలామించిట్లు తెలియవచ్చినది.

డిప్రీప్ట మునసబు:—బరహంపురములో ఫస్టుక్లాసు స్టేషనుగనున్న బాబు తగ్గి చరణరాధ ది. ఏ. గారిని ఆస్కా-డిప్రీప్ట మునసబుగ నియమించిట్లు తెలియ వచ్చుచున్నది. ఉరియావారిలో డిప్రీప్ట మునసబుపదవిని పొందుటకు పీఠే ప్రభములు

మన(వెనిడిస్) మేజిస్ట్రేటుగారు:—మన (వెనిడిస్) మేజిస్ట్రేటుగా నియోజితులయిన మల్సూరు వై నాడు డివిజన్ ఆఫీసరు, ఎల్. యె. కామయ్యగారు, సదరు డివిజన్ చార్జిని, అసిస్టంటు కలెక్టరుగారగు జి. యె. భాగను దొరగారికి 4-వ తేది అప్పగించిరి.

మర్కంపైలు బ్యాంకు:—యధ్యక్షునకు వెన్సెన్ ఉద్యోగుల కుటుంబములకు సహాయముచేయు నిమిత్తము లాండ్స్ డౌను దొరసానిగారిక నిధిని నెలకొల్పిరి. దీనికి హిందూదేశములో చందా వేయదలచినవారినుండి సొమ్ము వసూలుచేయవలసినది. అని లండనునుండి యిక్కడిశాఖవారికి తెలియజేయబడినది.

ముత్యాలపేట హైస్కూలు లిటరరీ సంఘము:—నేటిసాయంకాలము 5-15 గంటలకు ముత్యాలపేట హైస్కూలులో మానసియలగు సదాశివయ్యగారి ఆధిపత్యము క్రింద నొక సభజరుగును. దివ్యజ్ఞాన సమాజమునకు చెందిన కె. నారాయణస్వామి అయ్యరు, గారు ఉపయము గురించి ఉపన్యసించుదురు.

చెన్నపురి భారతీయ సంఘసంస్కరణసంఘము:—రేపు సాయంకాలము 5-15 గంటలకు జార్జిటవురులోని ఆంధ్రు సహచారులందు మానసియలగు సి. శంకరనాయరు సి. వి. ఇ. గారి ఆధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడును. ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు బి. ఏ. శివల్., గారు, ఆంగ్లేయప్రభుత్వము సంఘసంస్కరణమునుగురించి ఉపన్యసించుదురు.

బి. వి. యస్. యస్. కంపెనీవారి చందా, గెయిడా, కేరై నెను, ఆస్కారు, లైట్నింగు, అను పోగయోడలు మద్రాసునుండి వరుసగా బొంబయి రంగూను, సింగపూరు, కలకత్తా పట్టణములకు శివవారమునాటిరాత్రి వెళ్లినవి. చందా పోగయోడను గవర్న మెంటువారి డ్రెస్సుబుచ్చుకొని, యధర్ధరంగమునకు బంపవలసిన కొన్ని సరకులకు బంపిరి.

అసి బెసంటుగారి జన్మదినోత్సవము, కుంభకోణ మందలి బ్రహ్మ విద్యాలయ మందిరమున గడచిన గురువారము నాడు రాయబహుదూర్ బిరుదాంకితులు మానసియలగుగు వి. కే. రామానుజాచార్యులవారి యాజమాన్యముక్రిందజరిగెను. వైవిధ్యమైన సభ కలయుతగుణమున సబ్బట్టి, వాలసుబ్రహ్మణ్యుగారు, కీర్తిశేషులయిన చక్రపాణి నెట్టిగారి ఛాయాపటమును వైభవమందలి మేడపైని ప్రేక్షకులుగూర్చుండుచోట, బహిరంగ పటచిరి.

పనికిమాలిన కాగితములు; యధ్యక్షహామము:—యధ్యక్షహామనిధికి ద్రవ్యమును అనేక మార్గులులో చేర్చవచ్చును. అతిసులభమగు మార్గుములు కొన్ని వలెవు. వానిలో నీక్రింది దొక్కటి. లండనునగరమున కొందరు ప్రతియింటికి వెళ్లి పనికిమాలిన కాగితములను యిట్లుంచుకొని వానినిచ్చింటిని చేర్చి మిల్లులకు విక్రయించి, యావైకమును యధ్యక్షహామనిధికిచ్చుచున్నార. మిల్లువారు వానితో మరల మంచి కాగితములు చేయుదురు ఈతీరున నన్ని దేశములం దెల్లరును పనికిమాలిన కాగితములను వృధాపొనీయక చేర్చి, వానివిక్రయమువలని వైకముతో నీనిధికి సహాయము చేయుట కడుసులభ మగునుగా.

ఫినాన్సు కమిటీ సభ్యులు:—మానసియలగు పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యరు, ఎస్. హోబ్బాస్వా అయ్య. ఏ. జి. కార్త్యి ఏ. బట్టపర్రు, ఎల్. జేవిడుగ, ఎస్. బి. మర్రెగార్లు దొరతనము వారిచే సభ్యులుగ నియమింపబడినారు. మానసియలగు డాక్టరు టి. ఎం. నాయరు, రావుబహద్దరు, ఎం. రామచంద్రరావు పంతులు, రావుబహద్దరు, పి. కేశవీశ్వ, రావుబహద్దరు ఏ. నుబ్బి రాయలురెడ్డి, కే. రామ అయ్యంగారు, వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగార్లును శాసనసభలోని ప్రాతినిధ్య సభ్యులు యన్ను కొనిరి.

ఆంబులెస్సు ట్రైనింగు:—డాక్టరు యె. రామగౌతు గారిట్లు వాయుమన్నురు. యధ్యక్షుండు ప్రజ్ఞాతలయినవారి పరిచర్యకై యెచ్చికముగా బోదలించిరికి వలయుతీసు, ప్రస్తుతి మొకడట్లు, 60 మందికి, 11 ఉపవ్యాసముల మూలకముగా నేర్పియున్నాను. వారిపేళ్లు, చిరునామాలను, నెంటుజాన్ ఆంబులెస్సు సంఘస్థానిక కార్యదర్శిగారికి (వ్రాసి పంపిరి. వారిని బరితీంచి యోగ్యతాపత్రముల నొసంగలై కార్యదర్శిగా రేర్పాటుచేయుదురు. వైపరిచర్యకై తీసుగోరు రెండవజట్టువారిని బోధించి, తయారుచేయు నేను సిద్ధముగానున్నాను. ఈజట్టులో తేరినప్పటికి 60 మంది ధర్మాశ్రమలంపియున్నారు. మయికిల్లను నలవులు వెల్లెనమిద, శీక్షకులుగా గోరువ్యా తిరగతిలో తేరివచ్చును. ఈరెండవజట్టునకు బోధవైగురువారము మొదలు మామూలు ప్రకారమే సాయంత్రము 6 మొదలు 7 గంటలవరకు నానర్సింగుహాల్లో ప్రారంభింపబడును.

మద్రాస్ కార్మికసమితి:—సృజన విచారణాధికారిగానగు నొకడు, పూర్వము రెండుపర్యాయము లాయద్యోగమునుండి తీసివేయబడి మజల నెట్లో వైయద్యోగము సంపాదించుకోనేర్చిన యాతడు, పట్టిణాలో గృహిచారణాధ్యక్షుని యనుగ్రహితీయముచే నాటికి వైయ 12 మంది యద్యోగులలో నొకనికి గావలసి యద్యోగ విచారణాధికారిద్యోగమును బొందెను. వై పన్నిద్రులు నీతనికంటె నెక్కుడుజీతములవారును, 2 మాసాల మద్యగాను భవమునుగలవారట. వారినివిడిచి, వారిస్వార్థ్యుల కేలగలిపి, రెండుపర్యాయము లద్యోగమునుండి నిలుపుదలచేయవలసినంత దోషయుక్తుడగు నీతనికాయద్యోగము నిచ్చుటకు గారణము కానరాదు. ఆద్యోగవిచారణాధ్యక్షుని కార్యస్థానమునఁ బ్రధాన గణితుడుగానుండి పూర్వముకడు కొంతద్రవ్యముపహరించి పాటిపోయెను. మనయోగ్యులవిచారణాధ్యక్షులు కార్యబహుళ నిర్వహణలంపటలై యుండుటచే నాలాటిస్వల్పకోషముల గమనించిరి యనుకొందము. ఆట్టిదోషి, వా.కంటె నుద్యోగానుభవమును, ఫోదాయండును, నెక్కుడగు పన్నిద్రులు దాటి యెన్నతాధికారమందిన విషయమునేని గమనించవలయును. వై పన్నిద్రులు తమకు న్యాయము గలుగలేదను విషయముచే వాళి క్యూముల నుపేక్షవారైన వారుల యద్యోగమునకుభంగము గలగజేయుటను నాద్యోగవిచారణాధ్యక్షులు పారిత్యక్త్య సంఘాధ్యక్షులు యాచించవలయు.

మదరాసు రేడిస్ డిపో:—ఈ స్థాపనమునఁ వారీమణు లాయాసంఘములకు ప్రతినిధులుగ నున్నారేడిస్ రిజియేషన్ క్లబ్బు:—తిరువేంకటాచారియగు గారి భార్య, తయార్జి గారి భార్య, మేడ్డివోరసాని. ఆంగ్లే ఇండియన్ ఆసోసియేషన్:—రిన్యంగు దొరసాని, రెకాకాటర్ దొరసాని, రెవీరోదొరసాని. హిందూరేడిస్ క్లబ్బు:—రాజగోపాలస్వామి మొదలి యారుగారి భార్య, సంబెరుమాళ్లు తెట్టిగారిభార్య, తిరుమలపిళ్ల గారిభార్య. గాడ్క క్లబ్బు:—ఫారెస్ట్ దొరసాని, ఫార్మీదొరసాని, తెయిలదొరసాని. మదరాసుక్లబ్బు:—స్పెక్టర్ దొరసాని, జోనోవాక దొరసాని, హోచెర్ దొరసాని. ఈక్రిందివారు కార్య నిర్వహణసంఘమున నెన్నుకొనబడిరి.

అవ్యక్తురాలు:—రేడివాలిస్. పనిచేయుశాఖకు కార్యదర్శిలు:—స్పెక్టర్ దొరసాని, తయార్జి గారిభార్య, ఫారెస్ట్ దొరసాని, తెయిలదొరసాని. కస్తులమకొనువారు:—జోనోవాక దొరసాని, వెంకటాచారియగు గారిభార్య, రెవీరోదొరసాని, మేడ్డివోరసాని, సంబెరుమాళ్లు తెట్టిగారిభార్య. కత్తిరించువారు ఫారెస్ట్ దొరసాని. రిన్యంగుదొరసాని, ఫార్మీదొరసాని. కోశాధ్యక్షురాలు: రెకాకాటర్ దొరసాని. కమిటీకార్యదర్శి: హోచెర్ దొరసాని. ఈ యేర్పాటులుగాను, పంతులకుగావలసిన వారగుట్లు మొదలయినవారిని, శ్రీలక్ష్మ శ్రీమతల సహాయముతో, నాయత్తపరచుటకుగాను హెండింగునొం సానయ, వైసికలకు వైద్యముచేయుటలో తోడ్పడు నన్నుకు ఉపాధ్యక్షు మొదలయినవారిని రెయారుచేయుటకు లాకె, మెకెన్స్ దొరసానులును నెక్కుడు ప్రభుగారిచే నేర్పరపబడిరి.

లోకోభిన్నరుచి:—అనునట్లు పలువురు పలుకెలల వారి గారి దేశాభిమానమును జూపుదురు. లండనులో నొకకంటె పూజియింట నొకరవ్వనుడు, పృథ్వా వయు, శివ్యును భావము మాత్రమే నేర్పరవాడు, ప్రస్తుతిగ్రామము మగి యుకకు జర్మను భాషలో నొకడయమగూడ నుచ్చరించన ప్రమాణము చేసెను.

ఇండియాదేశమున పరిశ్రామికస్థితి

పరిశ్రామికాధికారి వ్రాసినము.

II

ప్రతివిషయమున క్షయకాసు శాఖాధికారిగారు చెప్పి యున్నారు. గాని సంక్షోభవిషయమున పరిశ్రామికస్థితి కలిగించువిషయము కాదు. ఇది నిజము. దానినిగూర్చి మనమా లోచింపవలసివచ్చును. ఆయనయును నేనును చమురుగుర్చి యున్న చమురుగుర్చిలను గూర్చియు ప్రత్యేకముగ వివరించి యున్నాము. గ్రామీణులను మేకచర్మములను గూర్చి ప్రత్యేకముగ తెలిపియున్నాము. యీయుద్ధపర్యవసానములను కొంత స్పష్టముగా తెలియునట్లుగా గూడ నీసరకుల సంక్షోభమున కిదివరకుచేసిన ప్రయత్నములకన్న నధికముగ నిపుడేమియు చేయు నవసరములేదని చివరకు మేముండర మభిప్రాయపడితిమి.

దిగువవివరములలో సంక్షోభమును గోరువది చెందు విషయము గా భావింపవలెను.

(1) లోహములు, యంత్రసామగ్రిలు, (2) పరిశ్రమల కుపయోగించు సరకులు.

మొదటితరగతిలోని సరకులను గురించి మనమేమియును జదివినవచ్చును. మనకు కావలసిన వస్తువులను ఇంగ్లాండు లోని వస్తువులు సరిపడునట్లు సంపరేతమేమును సంక్షోభ సవసరములేదు. ఒకవేళ నట్లుంజరిగినను ఇంగ్లాండులో దొర కనినవస్తువులను అమెరికా (యన్ టైట్ స్టేట్స్) నుండి మనము తెప్పించుకొనవచ్చును. వారు సంపరేతమైనవస్తువులను మన కొనుగోదరు. ఈతెగలోచేరిన సరకులు చాలస్వల్పము. వానిలో ముఖ్యమైనవి రంగుసరకులు. ఈసరకులు సంపదకుట కనవర మగుకొత్తవిచ్చాటులనుగూర్చియేబడినవలెను వివరించుచు డాక్టరు మార్షడేనుగారు వ్రాసిరిగాని యిదివరకేరంగు సరకుల పరిశ్రమయంతయు జన్మములే గుర్తించి యుండుటచే నిదికొంత చిక్కుప్రశ్నయే యగును.

తక్కిన అయిదుపరిశ్రమలు అద్దములు అగ్నిపెట్టెలు తాళములు బంగారు పింగాణిగన్నెలు సెనగలు.

ఈపరిశ్రమలను యిండియాలోచేయుట కవకాశమును వానికి కావలసిన సరుకులనుగూడ మనవిగాని యిదివరకేవి చేయుటచే పరిశ్రమలలో నే వీనినిగూడ చేర్చవచ్చును. వీనిని

గూర్చి వివరింపవలెను. అద్దములలో నాణ్యమైన లుగూడ విదేశములనుండివచ్చుచున్నవి. వాని నిజము అయినచేయుట సాధ్యముకాదు గానివిశేషముగా విడుదల యగు కొన్నిరకముల అద్దముల నిజము తయారుచేయవచ్చును.

తెగకటి అద్దముల ఫ్యాక్టరీయజమానితో పరిశోధనము పరిశ్రమ నేర్పరచుటచే సంకీర్ణించియున్నాము. కాన నీపరి శ్రమవిషయమున ప్రత్యేకముగ వివరించెదను. జర్మనీ ఆస్ట్రీయా దేశములనుండి 2 లక్షలవిలువగల సరకులను స్కాండ్ నేవియా జపానుదేశములనుండి 10 లక్షల విలువగల సరకులను అగ్నిపెట్టెలను కొనుచున్నాము. వీనిలో విశేషభాగము సరుకులదిగు మతియింక నాగిపోలేదు. వీనికి సరిపడుపుల్లలు దొరుకునా లేదా యను విషయమింకను పరిశీలించవలసి యున్నది. ఈసందర్భ మున ప్రస్తుత మాపరిశ్రమ సారంభించుట యుక్తమాకాదా యనునది యలోచింపదగిన విషయముగా నున్నది.

అగ్నిపుల్లలు చేయుటకు తగినయంత్రములు యిండియాలో ప్రస్తుతము లేకపోవుట మరయొకచిక్కుగా నున్నది. అవిఎచట దొరకునో కనుగొనివ్రాసి వానిని తెప్పించునరకే యిప్పుటి యనుకూల సందర్భము చాలవరకు తప్పిపోవుటగూడ తటస్థింప వచ్చును.

తాళములు బంగారు, చేయుపనులు కొంతవర కారం భింపవచ్చును వానికైనను యంత్రసామగ్రి లేదగాన యుద్ధము ముగియవరకును గూడ వానిసారంభింప నవకాశములేదు.

పింగాణి సరకులను చేయుటకు గూడ నిట్టి యిబ్బందియే కలదు. కాని నేనీ విషయముల నన్నిటినిగూర్చియు విచారణసారంభించినాను. పశ్చిమసానమున ప్రసించి వీలువెంటే నాచరించుటకు మనము సిద్ధముగానుండ గలము.

సామున గలతెలురూపాయల విలువగల సెనగలను దిగుమతియగుచున్నవి. విడుదలకాదగిన సరకులను తయారుచే యుగిరినవో స్వదేశసెనగల పరిశ్రమసారంభించుటకు చాలి సంప్రదానముగా మనకేమిత్త మగపడుచున్నది. సెనగలను చేయుటయందు ప్రత్యేక వైపుణ్యముగల యొక పరిశ్రామి కునికి నేను వ్రాసితిని. కొద్దిరోజులలో నావిషయమున మరి కయె సమాచారమును వెలిబుచ్చెదను.

చివరతరగతి పరిశ్రమలు కాగితములు, నువ్వు, పట్టు, లాంపులు, ఇనుపసాములు, మృణ్మయ సామగ్రిలు, కొవ్వనపులు, సిగరెట్లు-ఈసరకులను స్వదేశమున చేయుటకు విషయములెంతమాత్రమును ప్రోత్సహకరములుగా కనబడుటలేదు. ఇండి యాలోని ప్రస్తుతపు ఆర్థికస్థితి ఎంతమాత్రమును అవకాశ మొసగు చుండుటలేదు. ఈవిషయముల నన్నిటినిగూడ దొర తనమువారు సారంభింప జాలరుగాని నిట్టివానికన్న నెక్కువ యవకాశములుగల పరిశ్రమలు మరికొన్నియుండ ప్రస్తుతము మనమి చివరతరగతి పరిశ్రమనుగూర్చి ఆలోచింప నవసరము లేదు.

ఈజాతిలో నూచింపబడిన వానిలోనొకటి చెండు క్రొత్తపరిశ్రమలు గూడవచ్చును. వీరిలో కట్టగట్టుపరిశ్రమ యొకటి. వీనినిగూర్చి నేనుత్తరప్రత్యుత్తరములను జరుపుచు న్నాను. ముందువివరించెదను. ఈదిగువను వేరువేరుగ పరిశ్రమను గురించియు సరకుల వ్యాపారమును గూర్చియు రంగుల పరిశ్రమను గూర్చియు ప్రాథమికసమాచారములను వివరించి తిని. అద్దములను సెనగలనుగూర్చిన సమాచారములను ముందు వివరించెదను.

వేరువేరుగ.

వర్తకమున కిప్పుడు గలిగినదీగుడుకువలన నూనెవర్తక మునుమనము ఆశ్రయించుకొనుట కిప్పుడుతగిన తగుణమువచ్చిన దని యాశాపరులగు కొందరు తలచుచుందురని నానమ్మకము. నూనెచేసినపుటకు బదులు నూనెగింజలను ఎగుమతిచేయుట ఆర్థిక పరిశ్రామిక సందర్భముల కనవకూలమగుట నిజమే గాని సీరముగా జరుగుచున్న నూనెవ్యాపారము మరియొక దారికి మార్చలేదనిన నీమాత్రపురాతాత్మిక వర్తకవిరోధము కలిగింత మాత్రమున ప్రయోజనము లేదు. అప్పుడు మొక ర సందర్భములైన నీయుద్ధముల్లు జరిగినవో యిండియాదేశమున కట్టిలాభముకలుగుట కవకాశముండునుగాని యీయుద్ధము అరునెలలో కాదన్న నొకసందర్భమే జరుగునేమోగాని అంతకన్న నెక్కువగా జరుగదని నాతలంపు. ఈస్వల్పకాల మలో నిదివరకుచిర కాలమునుండి యొకవోటజరుగుచున్న పరి శ్రమ అగిపోయి మరియొకవోట ప్రారంభమగుట కవకాశము లేదని నాకు గట్టినమ్మకము కలదు. ప్రస్తుత సమయమును బట్టి కాంతి సమయము నందుకన్న నీ సమయమున నిండియాదేశములోవేరువేరుగింజలకన్న వేరువేరుగా నెనగి కముగ నిలువచేయుట కవకాశము కలదుగాని అంతమాత్రమున సరకు విశేషముగ నిలువచేయ వీలులేదు. ఆమాత్రపునిలువ మానెనో మార్చెల్లునూ నె వ్యాపారమునడగ ద్రొక్కవలె నన్న నది స్వప్నభ్రాంతియని నేనూహించుచున్నాను. చిన్న చిన్న ఆండర్స్ మరలవంటి మరలకు పని కలుగచేయవచ్చును గాని మనదేశమునందుండి విశేషముగ నెగుమతియగుచున్న సరకులనున్న టిని నూనెచేయుటకు కావలసినవెద్ద యంత్రముల నేర్పరచినవో మరల మార్చెల్లు నూనెవ్యాపారము చక్క బడుగానే యీపనిముట్లన్నియు పండుకొనవలసి వచ్చునేమో యని నే నూహించుచున్నాను. ఈలోగానే పరియంతయును పూర్తిగానచ్చును గాని అప్రశ్నయీవిషయముతో సంబంధించినదిగాదు. వానినికొరకు లిటుల నే మరికొంతకాల ముండిన నా విషయమున నింకొకసమాచారము తెలియపరచెదను.

సెప్టెంబరు 26 వ తేదీని చెన్ని రాజధాని దొరతనము వారి యుత్తరపు నోసంగిరి.

పరిశ్రామిక శాఖవారు ఆండరసను నూనెమర కిదివరకే కొనియున్నారగాన నీ మరల నెలుల నడపింపవలెనో తెలియ గోరు ప్రజలకు ఆయంత్రములచేత పనిచేయించి చూపించుట కను అట్టి యంత్రములను పెట్టదలచిన వారికి తగిన సలహాల నొసంగుట వర్తమానముల నెంగిరియేట మొదలగు సహాయ మును చేయుగలందులకును పరిశ్రామికాధికారి కొరుచున్నా ము. ఆయననూచించినట్లు మరలను మరికొన్నిటిని కొనుటయన వసరమనిమేమాహించుచున్నాము. చమురుగింజలనువిశేషముగ నలుపగల హైడ్రాలికు మరలను చేయగోరువారికి చూపినవో పరిశ్రమను ప్రదర్శనమునకునుగూడ నదికొత్తమాగ్నముగా నుం డును. కాననింతులతోకాలవ్యయములను తెలుపుచువివరముగల నూచనలను క్వరలోపంపుటకు పరిశ్రామికాధికారిని కొరుచున్నా ము. వేరువేరుగల ఎగుమతుల కనుకూలసందర్భములను గురించి దొరతనమువారి కెరిగించుచుండవలెను. వీనికి క్రొత్తక్రొత్త విక్రయసాధనములను కనిపెట్టుటకు వీనినిగూర్చి ప్రత్యేకవివ రణమును వ్రాసింప గోరెదము. అవివరణమును ఇంగ్లాండు లోను ఇతరప్రదేశములలోను వ్యాప్త మొనరించినవో వారి వేరువేరుగ వ్యాపారమునకు నూనెవిక్రయసాధనములను నిర్మించు టకు ప్రయత్నింపగలరు.

భారతీయుల గానము.

దానిచరిత్ర.

II

నాట్యాంగనవ్యభిచారవృత్తి నలంబించినపిమ్మట నికవారి గారవముటా చెప్పనదియేమి? వ్యభిచారవృత్తి బహుపురాతన కాలమునుండియును వచ్చుచున్నట్లు బౌద్ధులజాతక కథలలో నుదాహరణములు కలవు. కాని వ్యభిచారిణులు గాయనిలును నటులునుగుటయు నాటకరంగమున ప్రవేశించుటకు నితీవల జరిగినమార్పులు:- ఆశోకకాలములో నీసందర్భము స్పష్ట ముగాలేదు. క్రీస్తుపుట్టినపిమ్మట 4 వ శతాబ్దమున నాట్యాంగ నలకు సన్మానము కలుగ సారంభించినది. ఊరేగింపులలోను దేవాలయములలోను వారిచే నృత్యములుచేయింపసాగినది గుప్త రాజుల శాసనములవలన తెలియుచున్నది. తంజావూరులోని దేవాలయమున 400 మంది పదునెనిమిది దేవదాసీలుగా నుండి నట్లు మొదటి రాజరాజును చోళరాజు క్రీస్తుపుట్టిన పిమ్మట 10 వ శతాబ్దమున వ్రాసిన శాసనమువలన తెలియుచున్నది.

పురాతన వస్తుపరిశోధకులు ఈ సదును పథనాన్వయము లుగ నొనర్చిన శాసనములలో నీదేవదాసీల సంఘపు విషయ ములు విపులముగ నున్నవి. మొదట వీరు దేవాలయములలో నీచ నేవకురాండ్రుగా నియమింపబడి యుండినటులకు సందియ మేమియునులేదు. చెంగల్పట్టుజిల్లాలోనున్న తిరువయ్యూరు దేవస్థానమున నీదేవదాసీలు చేయవలసిన పనులు వివరముగ వ్రాయబడియున్నవి. 14 వ శతాబ్దముననున్న రాజనారాయణ శంబువరాయనుని పరిపాలనమున నీ నియమములు వ్రాయబడి యున్నవి. దేవదాసీ లింతటినుండి ఆవుపేడతో దేవాలయ ములనలకనక్కరలేదు. వైవేద్యమునకు కావలసిన బియ్యమును వాగుచేయనక్కరలేదని యాశాసనములోనున్నది. వారు దేవా లయములలో నృత్యము చేయవలసియున్నది. దేవస్థానిని చామరములను చేయవలసియున్నది. వారికను దినమును ఒకసేరు బియ్యపుటన్నమును (వండినదానిని) దేవప్రసాదమును పెట్టెదరు. కాన నిప్పటి దేవాలయము లోని దాసీవాండ్ల స్థానముననే మొదట నీ నాట్యాంగనలంబి దిని తెలియుచున్నది. 14 వ శతాబ్దము మొదలు వీరు నీచ కార్యములను ఉడుట్ట అలుకుట మొదలగు పనులను మాని నృత్యగానములయందే నియోగింపబడు చుండిరి. క్రమక్రమ ముగ నృత్యగాన కళలకు వీరేమూలాధారముగ భావించవలసిన స్థితి కలిగినది. భరతిశాస్త్రము నేర్పినవారు ప్రస్తుతము వేళ్ళు లు తప్ప మరియెవరును కనబడుటలేదు. వారి కపటహాసము లును వంక నడకలును చేసెట్లును భూవిలాసములును చూచి పడుచువారిని వారి వలల జిక్కుచున్నారు. పరిత్రమగు దేవాలయమున నృత్యము చేయు దేవదాసీ పక్ష్యాంగన క్రింద మారిపోయి పరిహాసపాత్రమగు వ్యభిచారిణి యైనది. దేవాలయములలో నేవచేయు నారీకణులు నీలివాహ్యులగు రోవెలందులగు గతి పట్టుటచే మతము నిర్లిప్తమైనది. దేవా లయములలో మాత్రమే గాక వివాహములయందు గూడ నృత్య గాన విసోదములకు వీరాహ్వనింపబడుటగూడ తటస్థించినది. బోగముమేళము లేని పెండ్లిచేసిన గౌరవమునకు లోబని తలప బడు గతి పట్టినది. దీనివలన నీలి పూర్తిగనశించుటయే కాక జాతీయ సత్త్వవర్తనమును జాతీయాన్నత్యమును గూడ నశిం చుటకు గల కారణములన్నిటిలోనిది ప్రబలకారణ మైనది. ప్రస్తుతకాలమున భగవదనుగ్రహమున భారతీయు లాత్మగౌర వాభిలాషులై వారకాంతా సన్మానమును చాలవరకు తగ్గించి వందనపాత్రులగుచున్నారు గాని దేవాలయములలోనికిని ఊరే గింపులలోనికిని గూడ నీ వ్యభిచారిణులను రాకుండ చేయుటకు తగినంత పరిపక్వభావము జనసంఘమునందొక నధికముగ కలిగి నట్లుగపడుట లేదు.

వైకుంఠ స్మృతికర్తలు నృత్యగానములను సంపూర్తిగ నిరసించుటచే వారికోరికలు లోకమున కుపచరించలేదు. సం పూర్తిగ దేనినిగూడ నిరసింప ప్రయత్నించినవో ఫలితములే యుండును. ఇటీవల వారు మరల సామరస్యముతో గానమున కర్పణసాగారవ మొనగిరి. కాని చెరువు కలుగకుండుటకు కొన్ని నిరోధములను నియమములను వారేర్పరచిరి. పురాణీ ముల గానమును సంకీర్తనమని గ్రామ్యమని చెండుభాగములు చేసిరి. సంకీర్తనమనగా భగవన్నామస్మరణము. గ్రామ్యమనగ శ్రీల యవయవ వర్ణనాదులతో గూడినపాటలు. కాని మరి యొక పారబాటు తటస్థించినది. పాటలో నెన్ని నీలివాహ్య ములగు వర్ణనలున్నను పాట కృష్ణాంకితముగ నుండినవో దాని నప్పటివారు యోగ్యమనియే నిర్ణయించిరి. కాన భోగవ రాయణులగు పారందరునుగూడ భక్తులలోనే పరిగణింపబడిరి.

జీవాత్మ పరమాత్మలకు శ్రీ పురుషభావము కల్పించియో గోపి కాకృష్ణులను గూర్చియో వ్రాసినపుడందు సంభోగా ద్వయాచ్యుత కల నతిదగ్గరముగ చేసిన నది సంకీర్తనమనియే వారప్పు డంగీకరించుచుండిరి.

మధ్యయుగమున గానము దభివృద్ధియై మియును జరుగ లేదుగాని వెనకటి శాస్త్రమును చెవకుడ కాపాడిరి. అక్కర చక్రకర్త కలమునందలి హైందవగానమునుగూర్చి అజలు ఫలము పడముగా వ్రాసియున్నాడు. ఒకసారి గుజరాతు దేశపు నాదీవజ్ఞయొకరు ఏకకాలమున 13 బాతుల తాళముల కనుగుణముగ స్వరముచేసినదనియు నదిచాల నాశ్చర్యమును కలిగించినదనియు నతడు వ్రాసెను. అప్పటివాద్యములలో తొత్తులుగాల యంత్రములుగూడ నుండెనట. అక్కరపరిపాలన మన హిందూ మహమ్మదీయగాన సమ్మేళము ముఖ్యాంశముగ నుండెను. అక్కరకాలమున తెల్లవారుజామున 12 గంటలు మొదలు తెల్లవారువరకును రాజప్రాసాదములయందు సంగీతకాలలా గాయనాలు సంగీతమనాడుట యాచారము. అట్టియాచార మిప్పుడుగూడ సంతానాధిపతుల ప్రాసాదములలో కలన. ఆసయమున హృదయనందకరముగు రాగప్రవాహిని సంగీత కాలమండి వెడలి ప్రాసాదమునంతయు ముంచివేయు చుండును. మహమ్మదీయుల కీర్తనములలో కైవాకవి ప్రణీతములు శ్రేష్ఠములు. అక్కరపాలనమున నాంగ్లదేశ గాయకులుగూడ నతని యాస్థానమందుండిన లెలియుచున్నది. పాశ్చాత్యగానమును వాద్యమేళనమును పోల్చుగీనువారివలన విని అక్కర చాల సంతసించెను. ఆకాలమున పాతకాలలోగూడ సంగీతము నేర్ప బడుచుండెను. మహమ్మదీయులు హైందవగానమును గూడ నామోదించి శ్లాఘించియుండిరి. మామసింగు చనిపోయినప్పు డాతని గాయకుల నందరికిని గుజరాతులోని సుల్తాను బహదరు షాగారు నియమించి పోషించిరి. ఆమీరుకు జరానుగానును హైందవ గాయకులును కలసి వ్రాసిన ఢిల్లీగీతములలో భారత పౌరసీక గానసమ్మేళనము కలిగినదనియు నా సమ్మేళనము శ్రవణానంద సందాయకమనియును తెలియుచున్నది. మొగలుల పరిపాలనమున మొట్టమొదట గాయకవృత్తి గౌరవహీనముగా తలపబడినది. ఇతడు గాయకుడనైన నతడు గౌరవహీనుడనుటయే. జయసింగు గాయకుడని దారా యనుటయే జయ సింగు మైత తనకున్న పగనతడు తీర్చుకొనటకు వాక్యాధనమై నది. ఔరంగజేబు ప్రభుత్వమున నాస్థానగాయకుల నందరిని తరిమి వేసెను. గానము తలయెత్తకుండ చేయబడినది.

గతరెండుశతాబ్దములనుండియు మరలగానము వ్యాపించి విదేశగానముతో మిళితమగు చున్నది. దక్షిణహిందూస్థానమున తంజావూరు గానమునకు ప్రధానస్థానము. అచట నెందరో గాయకులు కీర్తిపంతులైయుండిరి. నవీనగాయకులలో నాంధ్రులలోనిత్యాగయ్యగారు సుప్రసిద్ధులు అతని కృతిములను దక్షిణహిందూస్థాన మందలి గాయకులందరును పాడుచున్నారు. ఆయన తరువాత దీక్షితులుగారు శ్యామశాస్త్రిగారు ను తంజావూరు పంతుల కృతులు పఠనీయములుగ నున్నవి. నవీనముగ వ్రావిన గానముతో మహమ్మదీయగానము మేళింపబడి పాడబడుచున్నది.

నర్ జారి బర్లువుడు

ఆయనతో సంభాషణము.

I

(వీరిప్పుడు పరిచాలించుకొని యింగ్లాండులోనున్నారు. వీరివయసు 82 సంవత్సరములు. ఆయన బెల్గాములో పుట్టిరి. ఇంగ్లాండు స్కాట్లాండుదేశములలో విద్యాభ్యాసమునందిరి. బొంబాయివైద్యసంఘములో నానన యొక డాక్టరుగా పని చేసిరి. పిమ్మట బొంబాయి మ్యూజియమునకు క్యూరేటరుగా నుండిరి. తరువాత హిందూదేశంబంధములగు విషయములను గూర్చియు పరిశ్రమలను గూర్చియు శ్రద్ధవహించిరి. హిందూదేశములో బ్రిటిషుప్రభుత్వమున గూర్చి విూభిప్రాయమేమని యీ డుమట్రైకువుడుగారిని "ఎంటైరుప్రూఫ్" సంపాదకుడు దగ్గించి అడిగెను.

ప్రశ్న:-అయ్యా! ఇండియాలో ఇంగ్లీషువారి వాంఛితమునుగూర్చి విూభిప్రాయమేమి?

ప్రత్యుత్తరము:-ఇండియాలో హాంగ్కయసంఘముయొక్క ప్రారంభము అభివృద్ధి వికాసకర్మమున్నగు వానిచట్టము మనముపరిక్షించిచో ఈస్టిండియాలోనగు సముద్ర పరిసరముననున్న అన్ని దేశములలోను అనగాదక్షిణాఫ్రికామొదలు చీనా, ఆస్ట్రేలేషియావరకును గలదేశములలోను హిందూదేశ సముద్రమునకు చేరి అర్ధచంద్రాకారము కలిగియున్న దేశము

లన్నిటిలోను బ్రిటిషువ్యవస్థలలోని వారికి వర్తకమందు నిరంతరతవ్వము కలిగించుట. అది సాధ్యముకావో న్యకంత్రావ్యాపారము జరుపుటకైన సావకాశము కలిగించుటయే మానాం ఛితమును మాప్రయత్నమును దీవిదితమగును. అట్టి ఫలితము కలుగుటకు నిండియాదేశమందు మాకు సంపూర్ణాధికారము కలిగియుండుట యవసరము. ఏమనగ నాదేశము గాఢము విషయమునను వ్యాపారవిషయమునను గూడ తక్కిన దేశముల కన్నీటికిని ముఖద్వారముగా నున్నది.

మా కీలాభము లేక పోయినచో యిండియాదేశమును యితరులుజయింపకుండ కాపాడుటయందును, దేశములోగందర గోళము జరుగకుండనాగొప్పరాజ్యమును పరిపాలించుటయందు మాధనమునమా దేశీయులనకోల్పోవుటమాకు నిష్పరమోజనము నుగుననిండియాలోనుమ్మలనుసర్వాధికారులుగా నొనరుటలో భగవంతుని నిశ్చయమును చెప్పటకు నేను సాహసింపలేనుగాని భగవంతుడు సంకల్పముతోడను ప్రయత్న పూర్వకముగనుగూడ నెలల చేసెనని నావ్యావయాంతరాళమున నాకు సంపూర్ణ విశ్వాసము లదు. ఆంగ్లేయుల బాతీయస్వభావమందు వ్యక్తమగుచున్న సహజమరాగమునలన నానమ్మకము మరింత దృఢమగుచున్నది. దూరదర్శులును, ధీ ముతులును, సర్వజనపూజ్యులును, వ్యాధాన్యులును విశాలహృదయులును, చాక చక్రమును చురుకుదనమునుగలవారును నగు మాంటునుటలెట్లు ఎలిఫిసిస్తను. సర్ మనుస్తవారు ఎల్ఫిక్స్ ప్రస్తు గ్రాంటుడవుగార్ల వంటివారుగూడ నాయభిప్రాయముతోడనే యేకీభవించుటచే నాకు మరింత నమ్మకముకలుగుచున్నది.

క్రీస్తుపుట్టినతరువాత 711 మొగలు 1757 వ సంవత్సరమువరకును మేముసంవత్సరములు సహస్రవత్సరము కలిగినది. అప్పుడు మనవును యితర స్పృహకర్తలును విధించిన శాసనము ననుసరించి యొకించుకైన భిన్నముకలుగకుండ చాతుర్వ్యజ్ఞనియమములను వ్రాహ్మణులు నడపించుటవలననే సాంఘిక పరిశ్రామిక వాణిజ్యసర్వములు నకంపకుండునట్లు పవిత్రులగు వ్రాహ్మణులు చేయగలిగిరి. కాన మరల నట్టి దుర్దశ సంప్రాప్తముగాకుండ చేయుభార మాంగ్లేయులయందున్నది. ఆంగ్లేయులు వెనుకటి మహాత్మ్యమును మరనరాదు. మేము యిండియాదేశమున నున్నందులకు మాస్వప్రయోజనముతో సంబంధములేకుండ దేశీయుల బాధముకొరకే మేమిట్టి ఏర్పాటులను చేయుట మాకొక పవిత్రమగు ధర్మమైయున్నది.

ప్రశ్న:-హిందూదేశమును స్వరాజ్యావృత్తకు తగిన దానినిగా చేయుట మావిధియగునా కాదా?

ఉత్తరము:-ఆంగ్లేయులు హిందేశము నాక్రమించు కొనకపుర్రవము మిదేశమున గల స్థితితులను తలంచినచో యొక శతాబ్దమో మరియొకశతాబ్దమో గడచు వరకు నట్టి దేదియు నాచరణ సాధ్యమగు ప్రశ్న కాజాలదని నేనూహించుచున్నాను. నే నీ విషయమును గూర్చి విశేష సమర్థులని ప్రసిద్ధిగాంచిన హైందవ నాయకులలో లెక్కపడతే గత 60 సంవత్సరములలోను పెక్కుసార్లు ముచ్చటించి వారి యభిప్రాయములను పురస్కరించుకొనియే నేనీటుల చెప్పచున్నాను. అనుభవజ్ఞులగు పెద్దలను పరిశ్ర జించి యావసులను నాయకులనుగా స్వీకరించుటవలన టర్కీ పారసీకము, చీనా, వీనితో నేను జపానునకూడ చేర్చు సాహసింపుచున్నాను. దేశములు సమముగా దిరగనందు చున్నవను విషయమునుగూడ నేను చర్చింతుని. మాస్వరాభిముకొరకు తప్ప మరియొక వాంఛితార్థము. మా నియమాచరిత మార్గమును పరిశ్రజించి మేము మరియొకచారి త్రిక్కునలెనను నది భగవద్దేవతేమని స్పష్టముగ నెక్కుముగ ననుభవగిని స్థితిలో నేనులేను. మాస్వరాభిముకొరకు మేము హిందూస్థానమున నున్నాము గాన హిందూదేశమునకుగూడ నధికమగు మేలును చేయుటకు మేమే నిధముల ప్రయత్నింప దగునను నది నీతి వాద్యతయను, మతావేశమును మాత్రముగనని నేనూహించుచున్నాను. మేములు చేయవలెనని బుద్ధి పూర్వకముగ ప్రయత్నించినపుడే నా ఫలితము నప్త కరమే యగుచున్నది. మేము చెప్పుచురిలోను కలకత్తాలోను బొంబాయిలోను లాహోరులోను సాత్రాలలో నాంగ్లేయ చిత్రలేఖన క్రమము ముప్పు నువాని నేర్పుటవలన ప్రాచీనభారతీయ కళా వైపుజ్ఞులంతయు నశించిపోయినది. నాస్తికమును ఆస్తిక విముఖ్యమును వ్యాపింపచేయుచున్న మా విద్యాప్రదాన క్రమములన భింతిభింతయందలి హైందవుల యొక్క మత విశ్వాసములు ఖీణించుట తలపించినవిషయ మెంతయును పోచనియమైదిగా నున్నది. మా పరిపాలనవలన నిండియాలో నెప్పుడొకలిగినది. కార్యక్రమము క్రమపద్ధతి యేర్పడినది. విహిక విషయముల కభివృద్ధి కలిగినది. మా పరిపాలనమున న్యాయము చక్కగా జరుగుచుండుటచే ప్రజల కధికపౌఖ్యముగూడ కలిగియుండవచ్చును. కాన నిండియాలో బ్రిటిషు పరిపాలన మన నిండియునులకు కలుగు లాభములనుగూర్చి మనోనిశ్చయముతో నేను చెప్పగలగిన దింతమాత్రమే.

దొంగ!

ప్రథమ ప్రకరణము.

1891 సంవత్సరమున ఆక్టోబరుదశ పౌర్ణమి దినసంబంధ మధ్యాహ్న మాయా సంగతులను ముట్టాడుకొనుచు విశ్వనాథమును నారాయణదాసును విశ్వనాథముగారి భవనమునందు విశాఖపట్నమున గూర్చుండియుండిరి.

"దానూ! రెండుమూడు నెలలకుంచి మనకేమి తగినంతపని తగలడందేదోయి వాల్చేరులో రెండుమూడునెలల క్రిందట జరిగిన హత్యను మనం పరిశీలించిన తర్వాత, తిరిగి తగినంత పని మల్లీతగలదేదు. ఏదో చట్టాగ్రీ వ్యాపారమేకాని- నీతన్నా గొయ్యాజోగుతున్నావు. పట్టపగలేనిద్ర-తగినంత పనేమిలేకుండా ఉంది"

"ఇదిగో నామాటవిను, నిన్నరాత్రి అంతా నిద్రలేకుండా వేపుతలెన్నావు. కాస్త కుతుకు నస్తాంది ఉనుకొందూ!"

"ఎప్పుడూ నిద్రగల భోజనంగోలాను దానూ, బాత్రిగా నీవ్యాపారం బాగుండలేదు.కందామనిషినయ్యావే?"

"ప్రాణాలు తీస్తున్నావు.నీవుకూడా కొంతసేపు పడుకో కూడదూ, నాప్రాణాలు తియ్యకపోతే!"

"చల్లగాఉందోయి, దానూ,పికాబోదారా ఇంత మందమతి వికే వీలాగు?"

"పనికివచ్చేపుస్తకమేమైనాచూచుకో, తర్వాత ఎందుకైనా ఉపయోగిస్తుంది. నాప్రాణాలు తియ్యడం ఎందుకు?"

"చూశావు మొన్న సాహేబుచేరినగొంతనంగా ఎంత తెలివితేట్యకవనిచేసి దొంకాడో ఆసిగ రెట్టుపెట్టె అక్కడ లేకపోతే ఆ 2 వేల రూపాయలు, ఎకసాదన్నమాట!"

విశ్వనాథం! ఏలి నాటికలి ఏదేలేకాని- అని దాను పూర్తిచేయక పూర్వమే, పిడిలో పెట్టి గాముబంట్లాడు,

"విశ్వనాథంగానూ! విశ్వనాథంగానూ" అని కేక వైచెను

"విశ్వనాథం! ఎవరోవచ్చారు, నన్ను ఈపాటికి వదలి వేదూ, ఒకజ్ఞునీకు"

విశ్వనాథమా మనిషిని లోనికిరమ్మని, యాతడుతెచ్చిన పెట్టి గాము నందుకొని, వానిని బంపివైచి, దానిని విప్పి ఈ క్రిందికితిని జదివెను.

"కొన్ని వస్తువులును, డబ్బును, ఎవరో దొంగలించి నారు, కూఫీ తెలియలేదు. దయయించి, తేకోతుణము రావలెను, సాయంత్రం రైలుకు కామకొనియుంటాను.

లక్ష్మీనారాయణ.

సరిన్సివెక్టరు, అనకాపల్లి"

"దానూ! లేవోయి, పని తగిలించి, లే, అనకాపల్లిబండి, ఎన్నింటికి? లే, మొదలుద్ర, రాత్రంబగలు ఆదేవనా?"

దాను కన్నులునలుపుకొనుచు, లేచివచ్చుండెను. విశ్వనాథమా టిల్లిగాము నాలోకిచ్చెను. దాను దానిని జదివి,

"ఏదో కొంపమిడికితెచ్చావు. అయిదింటికి బండి."

"ఏమిటి నువ్వు రావా ఏమిటి?"

"నేను గానూ! లే, మూటాముడికి తయారుచెయ్యి, రెండుమూడురోజు లుండవలసి వస్తుండేమో? ఈలోపుగా బండే. కేకేస్తాను.

"నిద్రంతా ఒక్కడెబ్బలో పోయిందే? బండికేయ్యి అంతగా అనసరమైతే మల్లీవచ్చి వెళ్లవచ్చును. సామానేమి వద్దు. ఓ పలుపు రెండుమూడు బట్టలపట్టుకొ పోదాం"

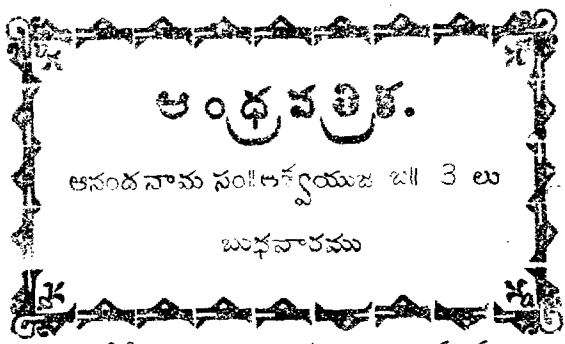
దాను బండికేకవైచెను. ఇద్దరును రయిలు స్టేషనుకేరి అనకాపల్లికి టిక్కెట్టులనుగొని రయిలెక్కిరి.

"దానూ! ఇదేమైనా కాస్తపని కలిగిస్తుందా? నీకుమా ఎట్లా ఉంది"

"తిగినంత కారణంలేనిదే,నీదగ్గరకు కలబెయ్యవస్తుందే? ఉండులోని నైజుని మనిషిదగ్గరనంచి కూడానూ? ఇదివఱకెప్పుడైనా కలుసుకొన్నవా ఏమిటికూయ?"

అట్టే లేదోయి మేనుపట్టుకు విన్నాను. ఆమధ్యభాసిం కొటలోఁగిరిన హత్యనుగుటించి, నాసహాయం కొరలేదనినేను పనిచేయడంమాని వేసి నానుకాని, లేకపోతే వదిలివేయవలసి నదికాదు. తెలివి తక్కువచేత పాడుచేసాడికాని, మాంకతుడు చాలాసులభింగా దొరుకునోయి, చూశావు, ఇంట్లో ఆ స్త్రీయేమీ తీసుకొపోలేదట, ఆపయిన హత్యజరిగిన తర్వాత రాత్రిల్లా ఊళ్లో ఎవరికితెలియదటభార్య లాలూచియెయుండకతప్పదు. ఏమిటోయి! అంతపని చేస్తారా అవవాళ్ళు? ఇదివఱకెప్పుడూ మనంపనిలేదే"

"నీకేంతెలుసు, హత్యజరిగిందంటే, కారణాస్త్రి యేమై ఉండాలి లేకపోతే హత్యకుకారణం ఉండదు. అంక ఈహత్యలలో కారణం కృభిచా పుకొన్నవి, నూటికి రెండో. రయిలుదిగి, ఇద్దరును నారాయణ

దేశీయమహాసభాధ్యక్షత.

శ్రీమదు ప్రికాశిత లోకముఖ్యాసమున
 సీమవత్సర మిరాజధానిలో జరుగనుండు దేశీయ
 మహాసభకు సభ్యుని నిర్వచించుటలో కలిగి
 యుండు క్రమభంగమును జర్పించిచూపియున్నాడు.
 దేశీయమహాసభయొక్క యంగన్వయ సూత్రము
 లననుసరించి ఆహ్వానసంఘమువారు జానుమాస
 ములో ప్రాజ్ఞాపలు అనగా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
 కమిటీలవారిని సలహాయకుగవలెను. వారు జులై
 మాసాంత మగువరకు తమ యభిప్రాయములను
 చెలువలెను ఆహ్వానసంఘమువారు ఆగష్టుమాస
 ములో సభచేరి రాష్ట్రీయకమిటీలవారి సలహాలను
 ఆలోచింపవలయును. ఆకమిటీలలో నెక్కువసం
 ఖ్యాకులిచ్చిన యభిప్రాయముతో తా మేకీభవింపని
 యెడల వెంటనే తమ సందేహమును వచ్చేదియో
 సందేహమువారికి తెలుపవలెను. వారును సెప్టెంబరు
 మాసాంతమునపుగా నొక్కరిని నిర్వచించిపంప
 వలెను. ఈనిర్వచనము స్థిరముగా నంగీకార మంద
 వలసివది. దేశీయమహాసభయొక్క నిబంధన
 లిట్లుండ సీమవత్సరము జరిగినపని వేరుగానున్నదని
 లీడరు ప్రికా కనుబరచుచున్నది. కాలనిర్ణయముల
 మాట యటంకంను. ఎన్నియిబ్బందులు మధ్య
 కాలమున తలపడినను సెప్టెంబరు మాసాంతము
 లోపుగ సభ్యునిపేరు ప్రకటితము కావలెనను
 నభిప్రాయము దేశీయమహాసభా నియములలో
 నొక్కటిగా నిర్ణయించుచున్నను మనమద్రాసుపురవ
 రమున విషయము లింకను నెక్కడనొకలపు. కొంత
 యాలస్యమునకడను వనిసంతృప్తికరముగా నైన
 చాలదా యందుకేమో. ఆవిషయముననే లీడరు
 ప్రికాశితలకు సందేహమున్నట్లు కానవచ్చు
 చున్నది. ఈయారి ఆధ్యక్షతకు వర్తించునని బయ
 లకువచ్చినచో మూడు—లోకమాన్య గాంధీగారు,
 లాలా లజపతిరామ్ గారు, బాబు భూకేంద్ర
 నాథనగారు. వీరిలో లోకమాన్యగాంధీగారు
 సకాలమున కీదేశమునకు చేరరా లేరనుకారణమున
 వారినివిషయమున కొన్ని రాష్ట్రీయసంఘములవారు
 తలచుకొనలేదు. రెండుసంఘములవారు మాత్ర
 ము హరివాళ్ళము లజపతిరామ్ గారి పేరుతోకూడ
 చేర్చి గాంధీగారిపేరునుకూడ బంకిరి. మొత్తము
 మూడు సంఘముల సభ్యులు లాలా లజపతిరా
 మ్ గారికి 4, వసుగాడికి 2, గాంధీగారికి 2 వచ్చినవి.
 దేశీయమహాసభయొక్క నిబంధనల ననుసరించి
 యిచ్చుకీ యాహ్వానసంఘమువారు లజపతిరామ్
 గారిని నిర్వచించియుండవలెను. అట్లు నిర్వచించు
 టకు తమకష్టము లేనయెడల సర్వేదియాసంఘము
 వారికి తెలియవరచి వారి నిర్వచనము నంగీకరింపవ
 లెను. ఈరెండుమాన్యములు తమకున్నను వానినివీడి
 మరల రాష్ట్రీయ సంఘములవారి సలహా యగుట
 టయుండవలెను లాలాలజపతిరామ్ గారిని నిర్వచిం
 చిన వీరారాష్ట్రీయ సంఘము తననిర్వచనమును
 మార్చుకొనుటయు సక్రమములును సకారణ
 ముగానినో చెప్పివీరవలసివదిగానున్నది.
 ఈయెట్లు తలంచినకీర్తిని
 యననుకూలము
 లని లీడరుప్రికాశి
 తలకులు

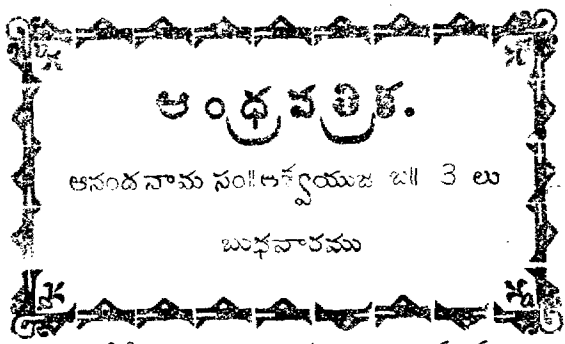
తలయొగవలసియుండుట్లు కానవచ్చుట యెంతయు
 శోచనీయము. దేశీయ మహాసభ యెన్ని యోపాట్లు
 బడినది. లేనిపోని యపవాదముల పాలునది.
 కలిమిలేములను కొల్లలుగ కాంచినది. అందరెగిన
 కొన్ని కారణములను బట్టి కొందరు తగవుతులకే
 దూరములు యుండినది. ఇప్పుడిప్పుడు తలయెత్తు
 కొను స్థితికి వచ్చుచున్నది. సర్వాభిప్రాయముల
 వారును దేశీయమహాసభను తమ యుత్తమ ప్రతి
 స్థాపనగ నైకొన నుంకించుచున్నారు. ఇట్టి తరుణ
 మున మరల విభేదములు పుట్టించుట సమంజసము
 కాదు. దేశమున వసుగాడి కీర్తి యెంత నిండియున్న
 దో లజపతిరామ్ గారి కీర్తియును నంత యె
 నిండియున్నది. ఒక్కవిధముగా వారిని కొని
 యాడవలసి యున్న మరొకవిధముగా వీరిని
 కొనియాడవలసియున్నది లజపతిరామ్ గారు ప్రజల
 మానసముల కెక్కువ యెక్కియున్నారు. సూరతు
 కుపిదప నేర్పడిన కళాకర్షణనుకు జేరిన సభ్యులలోని
 మొదటివారలో రామ్ గారును నొక్కరినయెడల
 వారి దూరదృష్టి శాంతస్వభావములు వెల్లడి
 యగుచున్నవి. అందుచే లజపతిరామ్ గారి రెట్టి
 జవాబుదారీకల సభకైనను నగ్రాసనాధి పత్యము
 వహించగలరు. దాక్షిణాత్యనాయకాగ్రేసరునిపేరు
 గాంచినమన జి. ను. బ్రహ్మయ్యగారు వ్రాసి
 నట్లు రామ్ గారు నిండుదేశభక్తు లే యైనను కాల
 తత్వగ్రాహులు కాకపోలేదు. ఇక రామ్ గారు
 ఆర్యసమాజస్థులగుట మహమ్మదీయుల కగ్రాహ్యు
 లను వాదమువట్టి మృషావాదము. నిండుదేశభక్తు
 డనుటతోడనే దేశప్రణామమున నొక్క ముఖ్యభాగ
 మగు మహమ్మదీయ సంఘమునకును భక్తుడనుట
 తప్పుదు. మతముమాటవేరు. మతమువిషయమున
 నుత్సాహము గొనినంతమాత్రమున రాజ్యాంగవిష
 యముల జోక్యము కలుగజేసికొని సమరసముగా
 కార్యములు జరుపరాదనుట సర్వకార్యక్రమమున
 కును భంగపాటు కలుగించుటయగును. అన్నివిధ
 ముల తెగినవారని దేశమంతయు నంగీకరించి
 రాష్ట్రసంఘముల వారిలోనెక్కుడు సఖ్యువారు
 నిర్వచించి యయినవిదప విషయమును సక్రమ
 ముగా పోనిచ్చియుండుట ఆహ్వాన సంఘమువారికి
 విధియైయుండినది. ఇప్పటికైనను సంగతులాలోచించి
 యవసరరా జేవములకు నెడమియనిభంగి మా
 యాహ్వానసంఘమువారు ప్రవర్తించురని నమ్ము
 చున్నాము.

ప్రావిడెంటు ఇన్స్పెక్టర్ సెన్సెస్ సంఘముల 1912వ
 సంవత్సరపు ఆర్థిక అమలులో పెట్టుటవలన గలిగిన
 ఫలముల రిపోర్టు 1913-14వ సంవత్సరములకు సం
 బంధించినది ప్రచురమైనది. దాని ననుసరించి
 ఆయాప్రెసిడిన్సీ రాజగిన సంఘములు సంవత్సరాదిని
 కియుండినవి. సంవత్సరమున 19 రిజిస్టరయినవి. మరి
 మూడు ఆత్మక ననుసరించియు 1882వసంవత్సరపు
 ఇండియనుకింపెసెల ఆర్టును అనుసరించియు రిజిస్ట
 రయినవి. బొత్తుగా ప్రావిడెంటు ఇన్స్పెక్టర్ సెన్సెస్
 ముల క్రిందనే పనిచేయుచుండిన 28 సంఘములలో
 విశాఖపట్టణములోని యొకసంఘము తైపు ఆహ్వా
 రెన్సుసంఘ మయిపోవుటచేతను మరియొక సంఘ
 ము పనిచాలించుటచేతను 1913-14 వ సంవత్స
 రాంతమున నిరుపదియారు సంఘములే పనిచేయు
 చుండినవి. వీనిలో పదునేడు ప్రాత ప్రావిడెంటు
 కంపెనీలరీతివి. నెలనెల పాలిసీసోల్డులవద్ద చందా
 కొనుటయు చనిపోయినవారి వార్సులకో పెండ్లి
 ఇన్సూరెన్సు అయినయెడల అట్టి పట్టాదారులకో
 పంచిపెట్టుట ఈసంఘముల కార్యపద్ధతి. ఈ పద్ధతి
 లో మోసము చొప్పించి ద్రవ్యాగ్రహణచేయు మార్గ
 ములు ప్రావిడెంటు ఇన్స్పెక్టర్ సెన్సెస్ సంఘముల
 ఆర్థికవలన నిరోధింపబడియుండుటచేత ఇట్టి సంఘ

ముల పెంపువిశేషము లేదు. ఇందులో నాంధ్య
 మండలమున రెండుమాత్ర మీ యుండుటను వాని
 లో గూడ నొక్కటి ముఖ్యకార్యస్థానమును కల
 కత్తాకు మార్చియుండుటయు ప్రావిడెంటు ఫండులకు
 జిక్కి మోసపోయి మహాఘోషముల ననుభవించి
 యుండు నాంధ్రులకు మిక్కిలి సంతృప్తికరముగా
 నుండునని నమ్ముచున్నాము. తక్కిన లోమ్మిడి
 సాగుములలో 5 కై) స్తవుల మరణానంతరము
 బాదుగులనుండి ద్రవ్యముచేర్చి మృతులయినవారి
 వార్సులకు నిచ్చునవి. ఒకటి చందాదారుని వయ
 సురుబ్బటి మాసమున కింతయని చందా తీసికొని
 కొన్ని సంవత్సరములకు దరువాత మోసమున కింత
 యని విశ్రాంతి భృతినిచ్చునది. మిగత మూడను
 చందాలను తీసికొని చందాదారు కడచి చనినవిదప
 నాతనివార్సులకు మొత్తముగా నింతయని ఒక్కొక
 వేళ సంఘములోని సభ్యులసంఖ్యనుబట్టి నిర్ణయించి
 యు నిచ్చునవి. కడచిన సంవత్సరము ప్రావిడెంటు
 ఇన్స్పెక్టర్ సెన్సెస్ సాపైటీలేవియు ప్రాసిక్యూషనుకు
 రాకుండుట సంతోషకరమేకాని రెండు సాపైటీల
 విషయములో నా పని జరుగవలసి యున్నదనియు
 మరియొక సాపైటీవిషయములో హెడ్డు గుమాస్తా
 4000ల కును 10 వేలకును లోపుగానుండు మొత్త
 ము నడపించి చనిపోయినందున సంఘమువా
 రేమిచేయుటకును వీలులేదని తీర్మానించినారని
 యు వినుటకుమాత్రము చింతింపవలసియున్నది.

భీమునిపట్టణము పురపాలక సంఘమువారి
 రిపోర్టు ప్రైవేటువత్సరమువారు చేసిన విమర్శవలన నా
 పట్టణపాలకులకు కీర్తియే కలుగుచున్నది. పట్టణ
 మును శుభ్రముగాను చక్కగాను పెట్టినారట.
 ఆరోగ్యమునకుగూడ కొడువలేదట. కాని విద్య
 కును పాఠశాలమునకును నియ్యబడిన గ్రాంటు
 లలో రు. 19,314 లు కర్చుపడక నిలవయున్నది.
 అనధికారసభ్యులలో పదుగురు నూటికి 61.5 పార్సెంట్
 ప్రైవేటువత్సరము హాజరుగా నుండుచుండినవారు కడ
 చిన సంవత్సరము 46.4 పార్సెంట్ హాజరైనారు. వీరు
 చక్కగా శ్రద్ధపుచ్చుకొనినయెడల భీమునిపట్టణ
 మింకను నెక్కువకీర్తికరమగు రిపోర్టుపంపగలదను
 టకు సందేహములేదు. ఆరోగ్యము పూర్తిగుడిరి
 యున్నందువలన ప్రై సం॥ము 1 (0కి 28.1 మరణ
 ములుండ కడచినయేట 18.6 సంభవించినట్లెచ్చు
 కొనవలెనని రిపోర్టు చూపుచున్నది. కాని ఇంత
 తక్కువగానుండు ఒకవేళ రిజిస్ట్రేలోపముగా నుండ
 వచ్చును. జాగ్రత్తగా చూడవలసినదని ప్రభుత్వము
 వారు వ్రాయుచున్నారు. ఇందులో గొంత సత్య
 ముండవచ్చునని మేమును నమ్ముచున్నాము. కాని
 భీమునిపట్టణప్రజ రిజిస్ట్రేలోపములేదని ప్రదర్శించి
 కూడ మరణసంఖ్య 1000 కి 18.6 మాత్రమేయని
 సిద్ధాంతీకరించు భాగ్య మానగరమునకు కలుగు
 గాక యని కోరుచున్నాము

నేడు యుద్ధవార్తలు మరల బహుమాన్య
 ములయినవి. “స్థితిగతు లెప్పుటియట్లే యున్నవి.
 డావలిచివరన అలాగా పడచుటి చివరన పోరునాగు
 చున్నది. ఆగ్గోను పార్శితములను మూర్ఖజాపార్శిత
 ములను పైబడిన శత్రుసైన్యములను మిత్రమండలి
 వారు మరలగొట్టినారు.” అనునదియే మధ్యరంగ
 మునుండి వచ్చినవార్త. తూర్పురంగమున రుష్యా
 బలము విజృంభించునట్లే కానవచ్చుచున్నది. జర్మనీ
 సైన్యములు తమసరిహద్దులను చేరికొని విజృంభించు
 అను స్థానమునుండి లిక్కు అచుస్థానము వరకుగల
 దుర్గముల మాటుననిలచి పోరనారంభించి యున్న
 వట ఎడ్మెంట్ యుద్ధపడవలో జర్మనుచక్రవర్తికెయి
 జరుగారి మేనల్లుడున్నాడనువార్త జర్మను వార్తా
 పత్రికల ననుసరించి నిజమేయని తేలుచున్నది.

దేశీయమహాసభాధ్యక్షత.

శ్రీమదు ప్రికాశిత లోకముఖ్యాసమున
 సీమవత్సర మిరాజధానిలో జరుగనుండు దేశీయ
 మహాసభకు సభ్యుని నిర్వచించుటలో కలిగి
 యుండు క్రమభంగమును జర్పించిచూపియున్నాడు.
 దేశీయమహాసభయొక్క యంగన్వయ సూత్రము
 లననుసరించి ఆహ్వానసంఘమువారు జానుమాస
 ములో ప్రాజ్ఞాపలు అనగా రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
 కమిటీలవారిని సలహాయకుగవలెను. వారు జులై
 మాసాంత మగువరకు తమ యభిప్రాయములను
 చెలువలెను ఆహ్వానసంఘమువారు ఆగష్టుమాస
 ములో సభచేరి రాష్ట్రీయకమిటీలవారి సలహాలను
 ఆలోచింపవలయును. ఆకమిటీలలో నెక్కువసం
 ఖ్యాకులిచ్చిన యభిప్రాయముతో తా మేకీభవింపని
 యెడల వెంటనే తమ సందేహమును వచ్చేదియో
 సందేహమువారికి తెలుపవలెను. వారును స్వేచ్ఛెబడు
 మాసాంతములోపుగా నొక్కరిని నిర్వచించిపంప
 వలెను. ఈనిర్వచనము స్థిరముగా నంగీకార మంద
 వలసివది. దేశీయమహాసభయొక్క నిబంధన
 లిట్లుండ సీమవత్సరము జరిగినపని వేరుగానున్నదని
 లీడరు ప్రికా కనుబరచుచున్నది. కాలనిర్ణయముల
 మాట యటంకంను. ఎన్నియిబ్బందులు మధ్య
 కాలమున తలపడినను స్వేచ్ఛెబడు మాసాంతము
 లోపుగ సభ్యునిపేరు ప్రకటితము కావలెనను
 నభిప్రాయము దేశీయమహాసభా నియములలో
 నొక్కటిగా నిర్ణయించుచున్నను మనమద్రాసుపురవ
 రమున విషయము లింకను నెక్కడనొకలపు. కొంత
 యాలస్యమునకేమి వనిసంతృప్తికరముగా నైన
 చాలదా యందుకేమో. ఆవిషయముననే లీడరు
 ప్రికాశితలకు సందేహమున్నట్లు కానవచ్చు
 చున్నది. ఈయారి ఆధ్యక్షతకు వర్తించునని బయ
 లకువచ్చినవేళ్ళ మూడు—లోకమాన్య గాంధీగారు,
 లాలా లజపతిరావుగారు, బాబు భూకేంద్ర
 నాథనగారు. వీరిలో లోకమాన్యగాంధీగారు
 సకాలమున కీదేశమునకు చేరరా లేరనుకారణమున
 వారినివిషయమున కొన్ని రాష్ట్రీయసంఘములవారు
 తలచుకొనలేదు. రెండుసంఘములవారు మాత్ర
 ము హరివాళ్ళము లజపతిరావుగారి పేరుతోకూడ
 చేర్చి గాంధీగారిపేరునుకూడ బంకిరి. మొత్తము
 మూడు సంఘముల సభ్యులు లాలా లజపతిరా
 వుగారికి 1, ననుగారికి 2, గాంధీగారికి 2 వచ్చినవి.
 దేశీయమహాసభయొక్క నిబంధనల ననుసరించి
 యిచ్చుకీ యాహ్వానసంఘమువారు లజపతిరావు
 గారిని నిర్వచించియుండవలెను. అట్లు నిర్వచించు
 టకు తమకష్టము లేదయెడల సర్వేదియాసంఘము
 వారికి తెలియవరచి వారి నిర్వచనము నంగీకరింపవ
 లెను. ఈరెండుమాన్యములు తమకున్నను వానినివీడి
 మరల రాష్ట్రీయ సంఘములవారి సలహా యగుట
 టయుండినదిని లాలాలజపతిరావుగారిని నిర్వచిం
 చిన వీరారాష్ట్రీయ సంఘము తననిర్వచనమును
 మార్చుకొనుటయు సక్రమములును సకారణ
 ముగానినో చెప్పివీరవలసివదిగానున్నది.
 ఈయెట్లు తలంచినదీనిని
 యననుభవించి
 లీడరుప్రికాశి
 తలకులు

తలయొగవలసియుండుట్లు కానవచ్చుట యెంతయు
 శోచనీయము. దేశీయ మహాసభ యెన్ని యోపాట్లు
 బడినది. లేనిపోని యపవాదముల పాలునది.
 కలిమిలేములను కొల్లులుగ కాంచినది. అందరెగిన
 కొన్ని కారణములను బట్టి కొందరు తక్కువతలకే
 దూరములు యుండినది. ఇప్పుడిప్పుడు తలయెత్తు
 కొను స్థితికి వచ్చుచున్నది. సర్వాభిప్రాయముల
 వారును దేశీయమహాసభను తమ యుత్తమ ప్రతి
 స్థాపనగ నైకొన నుంకించుచున్నారు. ఇట్టి తరుణ
 మున మరల విభేదములు పుట్టించుట సమంజసము
 కాదు. దేశమున ననుగారి కీర్తి యెంత నిండియున్న
 దో లజపతిరావుగారి కీర్తియును నంత యె
 నిండియున్నది. ఒక్కవిధముగా వారిని కొని
 యాడవలసి యున్న మరొకవిధముగా వీరిని
 కొనియాడవలసియున్నది లజపతిరావుగారు ప్రజల
 మానసముల కెక్కువ యెక్కియున్నారు. సూరతు
 కుపిదప నేర్పడిన కళాకర్షణనుకు జేరిన సభ్యులలోని
 మొదటివారలో రావుగారును నొక్కరినయెడల
 వారి దూరదృష్టి శాంతస్వభావములు వెల్లడి
 యగుచున్నవి. అందుచే లజపతిరావుగారి రెట్టి
 జవాబుదారీకల సభకైనను నగ్రాసనాధి పత్యము
 వహించగలరు. దాక్షిణాత్యనాయకాగ్రేసరునిపేరు
 గాంచినమన జి. ను. బ్రహ్మయ్యగారు వ్రాసి
 నట్లు రావుగారు నిండుదేశభక్తు లే యైనను కాల
 తత్వగ్రాహులు కాకపోలేదు. ఇక రావుగారు
 ఆర్యసమాజస్థులగుట మహమ్మదీయుల కగ్రాహ్యు
 లను వాదమువట్టి మృషావాదము. నిండుదేశభక్తు
 డనుటతోడనే దేశప్రణామమున నొక్క ముఖ్యభాగ
 మగు మహమ్మదీయ సంఘమునకును భక్తుడనుట
 తప్పుదు. మతముమాటవేరు. మతమువిషయమున
 నుత్సాహము గొనినంతమాత్రమున రాజ్యాంగవిష
 యముల జోక్యము కలుగజేసికొని సమరసముగా
 కార్యములు జరుపరాదనుట సర్వకార్యక్రమమున
 కును భంగపాటు కలుగించుటయగును. అన్నివిధ
 ముల తెగినవారని దేశమంతయు నంగీకరించి
 రాష్ట్రసంఘముల వారిలోనెక్కుడు సఖ్యువారు
 నిర్వచించి యయినవిదవ విషయమును సక్రమ
 ముగా పోనిచ్చియుండుట ఆహ్వాన సంఘమువారికి
 విధియైయుండినది. ఇప్పటికైనను సంగతులాలోచించి
 యవసరరా జేవములకు నెడమియనిభంగి మా
 యాహ్వానసంఘమువారు ప్రవర్తించురని నమ్ము
 చున్నాము.

ప్రావిడెంటు ఇన్చ్యూరెన్సుసంఘముల 1912వ
 సంవత్సరపు ఆర్థిక అమలులో పెట్టుటవలన గలిగిన
 ఫలముల రిపోర్టు 1913-14వ సంవత్సరములకు సం
 బంధించినది ప్రచురమైనది. దాని ననుసరించి
 ఆయాప్రదేశానికి రాదగిన సంఘములు సంవత్సరాదిని
 కియుండినవి. సంవత్సరమున 19 రిజిస్టరయినవి. మరి
 మూడు ఆత్మక ననుసరించియు 1882వసంవత్సరపు
 ఇండియనుకింపెసెల ఆర్టును అనుసరించియు రిజిస్ట
 రయినవి. బొత్తుగా ప్రావిడెంటు ఇన్చ్యూరెన్సుసంఘ
 ముల క్రిందనే పనిచేయుచుండిన 28 సంఘములలో
 విశాఖపట్టణములోని యొకసంఘము తైపు ఆహ్వా
 రెన్సుసంఘ మయిపోవుటచేతను మరియొక సంఘ
 ము పనిచాలించుటచేతను 1913-14 వ సంవత్స
 రాంతమున నిరుపదియారు సంఘములే పనిచేయు
 చుండినవి. వీనిలో పదునేడు ప్రాత ప్రావిడెంటు
 కంపెనీలరీతిని. నెలనెల పాలిసీసోల్దులవద్ద చందా
 కొనుటయు చనిపోయినవారి వారసులకో పెండ్లి
 ఇన్చ్యూరెన్సు అయినయెడల అట్టి పట్టాదారులకో
 పంచిపెట్టుట ఈసంఘముల కార్యపద్ధతి. ఈ పద్ధతి
 లో మోసము చొప్పించి ద్రవ్యాధ్వనచేయు మార్గ
 ములు ప్రావిడెంటు ఇన్చ్యూరెన్సు సంఘముల
 ఆర్థికవలన నిరోధింపబడియుండుటచేత ఇట్టి సంఘ

ముల పెంపువిశేషము లేదు. ఇందులో నాంధ్య
 మండలమున రెండుమాత్ర మీ యుండుటను వాని
 లో గూడ నొక్కటి ముఖ్యకార్యస్థానమును కల
 కత్తాకు మార్చియుండుటయు ప్రావిడెంటు సంఘములకు
 జిక్కి మోసపోయి మహాఘోషముల ననుభవించి
 యుండు నాంధ్రులకు మిక్కిలి సంతృప్తికరముగా
 నుండునని నమ్ముచున్నాము. తక్కిన లోమ్మిడి
 సాగుములలో 5 కై) స్తవుల మరణానంతరము
 బాదుగులనుండి ద్రవ్యముచేర్చి మృతులయినవారి
 వారసులకు నిచ్చునవి. ఒకటి చందాదారుని వయ
 సురుబట్టి మాసమున కింతయని చందా తీసికొని
 కొన్ని సంవత్సరములకు దరువాత మాసమున కింత
 యని విశ్రాంతి భృతినిచ్చునది. మిగత మూడను
 చందాలను తీసికొని చందాదారు కడచి చనినవిదవ
 నాతనివారసులకు మొత్తముగా నింతయని ఒక్కొక
 వేళ సంఘములోని సభ్యులసంఖ్యనుబట్టి నిర్ణయించి
 యు నిచ్చునవి. కడచిన సంవత్సరము ప్రావిడెంటు
 ఇన్చ్యూరెన్సు సొసైటీలేవియు ప్రాసిక్యూషనుకు
 రాకుండుట సంతోషకరమేకాని రెండు సొసైటీల
 విషయములో నా పని జరుగవలసి యున్నదనియు
 మరియొక సొసైటీవిషయములో హెడ్డు గుమాస్తా
 4000ల కును 10 వేలకును లోపుగానుండు మొత్త
 ము నడపించి చనిపోయినందున సంఘమువా
 రేమిచేయుటకును వీలులేదని తీర్మానించినారని
 యు వినుటకుమాత్రము చింతింపవలసియున్నది.

భీమునిపట్టణము పురపాలక సంఘమువారి
 రిపోర్టు ప్రైవేటువత్సరమువారు చేసిన విమర్శవలన నా
 పట్టణపాలకులకు కీర్తియే కలుగుచున్నది. పట్టణ
 మును శుభ్రముగాను చక్కగాను పెట్టినారట.
 ఆరోగ్యమునకుగూడ కొడువలేదట. కాని విద్య
 కును పాఠశాలమునకును నియ్యబడిన గ్రాంటు
 లలో రు. 19,314 లు కర్బువడక నిలవయున్నది.
 అనధికారసభ్యులలో పదుగురు నూటికి 61.5 పార్సెంట్
 ప్రైవేటువత్సరము హాజరుగా నుండుచుండినవారు కడ
 చిన సంవత్సరము 46.4 పార్సెంట్ హాజరైనారు. వీరు
 చక్కగా శ్రద్ధపుచ్చుకొనినయెడల భీమునిపట్టణ
 మింకను నెక్కువకీర్తికరమగు రిపోర్టుపంపగలదను
 టకు సందేహములేదు. ఆరోగ్యము పూర్తిగుడిరి
 యున్నందువలన ప్రై సం॥ము 1 (0కి 28.1 మరణ
 ములుండ కడచినయేట 18.6 సంభవించినట్లెచ్చు
 కొనవలెనని రిపోర్టు చూపుచున్నది. కాని ఇంత
 తక్కువగానుండు ఒకవేళ రిజిస్ట్రేలోపముగా నుండ
 వచ్చును. జాగ్రత్తగా చూడవలసినదని ప్రభుత్వము
 వారు వ్రాయుచున్నారు. ఇందులో గొంత సత్య
 ముండవచ్చునని మేమును నమ్ముచున్నాము. కాని
 భీమునిపట్టణప్రజ రిజిస్ట్రేలోపములేదని ప్రదర్శించి
 కూడ మరణసంఖ్య 1000 కి 18.6 మాత్రమేయని
 సిద్ధాంతీకరించు భాగ్య మానగరమునకు కలుగు
 గాక యని కోరుచున్నాము

నేడు యుద్ధవార్తలు మరల బహుమాన్య
 ములయినవి. “స్థితిగతు లెప్పుటియట్లే యున్నవి.
 డావలిచివరన అగ్రగా పడచుటి చివరన పోరుసాగు
 చున్నది. ఆగ్గోను పార్శితములను మూ్యాజుపార్శిత
 ములను పైబడిన శత్రుసైన్యములను మిత్రమండలి
 వారు మరలగొట్టినారు.” అనునదియే మధ్యరంగ
 మునుండి వచ్చినవార్త. తూర్పురంగమున రుష్యా
 బలము విజృంభించునట్లే కానవచ్చుచున్నది. జర్మనీ
 సైన్యములు తమసరిహద్దులను చేరికొని విశ్వాళను
 అను స్థానమునుండి లిక్కు అనుస్థానము వరకుగల
 దుర్గముల మాటుననిలచి పోరనారంభించి యున్న
 వట ఎడ్మెంట్ యుద్ధపడవలో జర్మనుచక్రవర్తికెయి
 జరుగారి మేనల్లుడున్నాడనువార్త జర్మను వార్తా
 పత్రికల ననుసరించి నిజమేయని తేలుచున్నది.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ప్రస్తుతులు.

బ్రిటిషు సైన్యము

ఎత్తున హెచ్చించిరి.

లండను ఆక్టోబరు 6:—బ్రిటిషువారి సైన్యమునందలి తమ సైన్యమును ఉన్న సేనాని భటుల కేర్చికొనగూడదని యేర్పాటుకలదు. ఈయెత్తునిప్పుడు హెచ్చుచేసిరి. అయినప్పటికిని భటుల నేకమంది చేరచున్నారు.

ప్రత్తిని నిలువజేయుట

సర్ చార్లసు మాస్రాగారిపద్ధతులు.

లండను ఆక్టోబరు 6:—డెయిలీ టెలిగ్రాఫు పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ప్రత్తిని నిలువజేయుటకు సర్ చార్లసు మాస్రాగారు తెలియజేసిన పద్ధతులను దొరతనమువారు శ్రద్ధతో గమనింపవచ్చును. ప్రత్తిని నిలువజేయునందర్భవములో కొన్ని యేర్పాటులు చేయవలయును. లేకపోయినయెడల వ్యవసాయదారుల దగ్గర ప్రత్తిని నిలువయుండును. ఇందువలన ప్రత్తి పంటలు చేయరు.

ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచి సైనికోద్యోగులు.

చాలమంది చనిపోవుటకు కారణము.

లండను ఆక్టోబరు 6:—జర్మనీవారి ప్రతిసేనలలోను, శత్రుసేనలలోని ఉద్యోగులను వెంటనే కనిపెట్టి చంపుటకు చాలమందికలరు. వీరు కనిపెట్టి చంపుటవలననే ఆంగ్లేయ ఫ్రెంచిసేనలలోని ఉద్యోగులు ముఖ్యముగ ఫ్రెంచివారు చాలమంది చనిపోవుచున్నారు.

హిందూదేశపు మిలిటరీ ఉద్యోగులు.

లండను ఆక్టోబరు 6:—హిందూదేశము నుండి వచ్చిన యీక్రొంది మిలిటరీఉద్యోగులు, ఇంగ్లాండులో క్రొత్తసేనాని టు చేయబడిన పటాలమునకు నాయకులుగ నియమింపబడిరి. 9వ లీప్టనెంట్ పటాలము కర్నలు మీడుగారు; 7వ దక్షిణ వేల్పుపటాలము కర్నలు ప్రాంతహంకారుగారు; 8వ దక్షిణ వేల్పు పటాలము కర్నలుడేవిడు లూయీగారు; 8వ తూర్పు లాంబుమైరు పటాలము కర్నలుబాను, మెర్విల్లిగారు, 8వ డెయిలీమైరు పటాలము కర్నలు డబ్లియు సి. వాల్టెనుగారు. ఉత్తరప్రాంతమైరు పటాలము లెఫ్టినెంట్ కర్నలు ఎఫ్. జి. బ్రాడ్ గారు 9వ తూర్పులాంబుమైరు పటాలము—మేజరు గబ్బెట్టుగారు.

లినహూలు వర్తకసంఘము.

ఇండియాను మెచ్చుకొనుట.

కరాచి ఆక్టోబరు 6:—సింధు గజెట్ పత్రికకు ఈ క్రిందివార్త వచ్చినది:—బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునకు ప్రస్తుతము కలిగిన చిట్కంలో హిందూదేశీయులచేసిన సాహాయ్యమునకు లినహూలు వర్తకసంఘమువారు చాల సంతోషించినారు. వారిమేలును ఎన్నటికిని మరుగు. ముఖ్యముగా హిందూదేశీయులచేసిన భగ, జనసాహాయ్యమునకు ఒక్క లినహూలు వర్తకసంఘమువారేకాదు, బ్రిటిషుదేశీయులలోని వారందరూ సంతోషించుచున్నారు.

ఈజిప్టు రెడ్డు క్రెస్టుసంఘము.

15 వేలరూపాయల విరాళము.

లండను ఆక్టోబరు 6:—ఈజిప్టుదేశపు రెడ్ క్రెస్టు సంఘమువారు బ్రిటిషు రెడ్ క్రెస్టుసంఘమువారికి 15 వేల రూపాయలను యిచ్చిరి. (రెడ్ క్రెస్టులనుతనగా, ఎట్టని చంద్ర రేఖ, రెడ్ క్రాస్ అనగా ఎత్తగానుండు క్రీస్తునిలువ) ఈజిప్టు వారు మహమ్మదీయులు కాబట్టి చంద్రరేఖను గుర్తుగా పెట్టుచున్నారు. క్రైస్తవులు నిలువను పెట్టుకొనిరి. ఈసంఘములు యుద్ధభూమిలో జెబ్బులు వారికి ఉపచారముచేయుటకు ఏర్పరుపబడినవి.

మరణవార్త.

లండను ఆక్టోబరు 6:—ఇండియా గవర్నరు మెంటు యొక్క విదేశీవ్యవహారములను, నూచు డిపార్టుమెంటులో ఇదివరకుపనిచేసిన లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ బేమెజ్ ఆబట్ గారు చనిపోయిరి.

వ్యాధినుచందు ప్రకటన.

స్థితిగతులు మారలేదు.

లండను ఆక్టోబరు 6:—నిన్నటిరాత్రి వ్యాధినుచందు దిట్లు ప్రకటింపబడెను. మొత్తముమీద స్థితిగతులు పూర్వము వలెనే యున్నవి. డాఫలిభాగమున యుద్ధము జరుగుచునే యున్నది. ఆగ్నేయమున మ్యాగసునదీప్రాంత పర్వతప్రదేశము లందును రాత్రియందును పగటిపూటను జర్మనీవారు మనపై బడినపుడు వారిని వెనుకకు గొట్టితిమి.

ఇంగ్లాండు లార్డు లెఫ్టినెంట్ గారి అంశు సైక్లరీ.

లెఫ్టినెంట్ కర్నల్ సర్ మాథ్యునాథాన్ గారిని ఇంగ్లాండు దేశపు లార్డులెఫ్టినెంట్ గారికి అంశు సైక్లరీగ నియమించిరి.

జర్మనీ.

జర్మనీవారి ప్రయత్నములు.

లండను ఆక్టోబరు 6:—వెల్ట్రోగ్రాడు—వీర్బులెక్ మొదలు లిక్ వరకు సరిహద్దు ప్రదేశములందు వెనుకబోవుచుండిన జర్మనీవారు కోటలచే బలపరచబడిన స్థానమునుండి నిరోధింప బ్రయత్నించుచున్నారు.

జర్మనీవారి మార్గములు

రెండుసార్లు భయపడుచేయబడెను.

లండను ఆక్టోబరు 6:—రూక్—డెయిలీ న్యూసుపత్రికకు నిన్నటితాళిఖన నట్టిని తంజినచ్చెను. జర్మనీవారి సైన్యమునకు వెనుకభాగమున రాకపోకలమార్గముల రెండుపర్యాయములు మిత్రమండలివారి చిన్న సేనయొకటి వ్యంసముజేసెను. ఫలితము తాత్కాలికము. ఇందువలనజర్మనీవారివిమానములకు వెల్ట్రోలు సరఫరాతగ్గెను. ఆహారపదార్థముల సరఫరాయును కొన్ని రోజులవరకు జెదరియుండెను.

జర్మనీవారి గుగ్గు.

అవి చేయునట్లుము.

లండను ఆక్టోబరు 6:—జర్మనీవారి పెద్దఫిరంగులనుండి వారుచేయబడిన గుండ్లు ప్రేవినపుడు గలుగునట్లుమును కల్గించుచు, టుయున్నపత్రికా విశేషబడిట్లు వ్రాసెను. గుండు పడిన స్థలమునకు 40లేక 50అకుగల దూరమువరకు సేమియునుండదు. 40గుడ్డులుగలగుంపునం దొక గుండుపడినపు డవియున్నయెడల కూడ తునుకలుతునుకలెనని.

బొంబయిలోని జర్మనీవర్తకము

బొంబయి ఆక్టోబరు 6:—బొంబయిలో వ్యాపారము జేయుచున్న జర్మనీవారసేవలు తమకంపెనీలను ఇండియాలో ఇకకార్పొరేటు జేయుచున్నారు. ఇందుచే యుద్ధసందర్భమున పట్టుకొనబడిన హాస్సయోజనలందలి సరకుల దెగుమతి జేయుటకు సుపాదాయముకలిగినది. కంపెనీవారు సగదుగా బామిన యిచ్చినవెంటనే సరకు లిచ్చిజేయబడుచున్నవి. వ్యాపారమునందెక్కువ సప్తముకలుగకుండుటకు వారు కొనువారలకు తమవద్దగొంగసరకు నిలువయుంచుకొని మిగిలినది కొంచెము కొంచెము పంపుచున్నారు.

బ్రిటిషు మార్పుఆఫ్రికా.

జర్మనీవారి ప్రయత్నము.

సిడ్నీ ఆక్టోబరు 6:—ఈ క్రిందివార్త స్టేటుసైక్లరీ గారినుండి వైస్రాయు గారికి నిన్నటిరాత్రి 9 గంటలకు పంపబడెను. సెప్టెంబరువెలలో బ్రిటిషు మార్పుఆఫ్రికావై జర్మనీ వారు దాడివెడలుటకుజేసిన ప్రయత్నములన్నియు నిర్భక్తములాయెను. దొంగపోటుగుంపులవాండ్రందరూను ప్రతి పర్యాయమును ఓడింపబడి వెనుకకుగొట్టుబడిన కలహీనియల్ కచ్చెరి వారు బెలుపుచున్నారు.

నీమెకనదిని దాటుటకు ప్రయత్నించుట.

జర్మనీవారి సప్తము.

అలహాబాదు ఆక్టోబరు 6:—పయనీరుపత్రికా లండను విశేషముడు ఆక్టోబరు 6 తేదీని యిట్లని తంజి పంపుచున్నాడు. నీమెకనదిని దాటుటకుగాను జర్మనీవారుచేసిన ప్రయత్నములు భంగమగుటనుగూర్చి యిటీవలి సమాచారము మార్చింగు

పోవు పత్రికా వెల్ట్రోగ్రాడు విశేషముడు బెలుపుచున్నాడు. ఈ ప్రయత్నము మునుపటికంటె హెచ్చుగ జేయబడెను. సప్తమును నిడివరలో నమకొనిననానికంటె సెక్కుచగలిగెను. రష్యావారి సైనికులు పెద్దఫిరంగుల వారుచేయుటయందలి నేర్పుతనము దీనికి గాఢము. ఇయ్యది భయంకరమగు కార్యము. ఇందుచే జర్మనీవారు విభ్రాంతులైరి. జర్మనీవారు వెనుకకు బోవుచున్నప్పుడు 10 లేక 12 మైళ్లదూరమువరకు నీ ఫిరంగులకు లోపలైరి. జర్మనీవారికి సప్త మెక్కుచగ గలిగెను.

జర్మనీవారి సైన్యమునందు

15 పటాలము లున్నవి.

రష్యావారికి బోవుచున్న జర్మనీవారి సైన్యమునందు 15 పటాలములు గలవని సమ్యక్మగువారినుండి తెలియవచ్చుచున్నది. టుయున్నపత్రికా వెల్ట్రోగ్రాడు విశేషముడు బెలుపుచున్నాడు. వీనికి క్రాకోమట్టునున్న ఆస్త్రియావారి సైన్యములకు జేర్పవలయును.

లక్సెంబర్గు సేనలు

జర్మనీలోనికి తీసికొనిపోవుట.

లండను ఆక్టోబరు 6:—లక్సెంబర్గు రాజ్యం, జర్మనులు న్యూంబర్గ్ లో బంధించిల క్సెంబర్గులోని సేనానిని తప్ప తక్కిన సైనికులను జర్మనీలోకి తీసికొనిపోయిరి. వీరందరు 250 మందిమాత్రమే కలరు.

జర్మను చక్రవర్తిగారి మేనల్లుడు

“ఎమ్ డెను స్టీము”

లండను ఆక్టోబరు 6:—జర్మనుచక్రవర్తిగారి మేనల్లుడగు ప్రిన్సు ఫ్రాన్సిస్ జోసెఫ్ గారు ఎమ్ డెను నావపైనున్నారని జర్మనుపత్రికలు ప్రకటించినవి.

జపాను

జర్మనులు జపానీయులను నిందించుట.

వారిపక్షమున క్లాడుగారు వాదించుట.

లండను ఆక్టోబరు 6:—జపానీయులు క్రైస్తవులుకారు. మతాంతరులు. వారు బ్రిటనుకు స్నేహితులను కాఁజమువలన యూరోపియను యుద్ధములో చేర్చుకొనుటతగదు. అని జర్మనీ దేశమునందలి మతాభిమానులు వ్రాసిరి. దానికి జపానుగా సర్ క్లాడు మెక్ డొనాల్డాగారు లండను పైమ్సు పత్రికలో ఈ క్రింది బాబును వ్రాసిరి. రషియా, జపానులకు యుద్ధము జరిగిన తరువాత అంతకు పూర్వము కూడ జపానీయులు మనతో ఎంత నిష్కపటముగా, మర్యాదగా, న్యాయముగా, భక్తిగా రాయబారములు జరిగిరో ప్రపంచమునకు తెలియవలెనంత చక్కగా తెలియలేదు. ఇన్ని మాటలెండుకు తమచేతిలో ఓడిపోయిన రషియనులతో! ఆహా! ఎంతమర్యాదగా, ఎంతదయగాచూచినారు. దెబ్బలుతిరితమచేత చిక్కిన రషియనుసైనికుల జేనుసమాచారమును వారిబంధువులకు పంపినిచ్చిరి. ఒకానొక సమయములో ఎప్పుడుదెబ్బతగిలినతో, బాధపట్టావునో! మొదలగు వివరములనుకూడ కోరినబంధువులకు టెలిగ్రామువ్వారా పంపిరి. రషియాజపాను యుద్ధముజరిగి సప్తాడుహార్డింజిప్తపువు గారు రషియాముఖ్యపట్టణమగు సెంటుపీటర్స్ బర్గ్ లో బ్రిటిషు రాయబాగనుండిరి. నేను వైన దెబ్బన సంగతులన్నియు నిజమనివారు చెప్పాలరు. క్రైస్తవసత్యమును అనలంబించుచున్న జాతులకొప్పు, జర్మనీకూడ మర్యాద, న్యాయము, మొదలగు గుణములను, బలాంతరులగు జపానీయుల వద్ద నెప్పుకొనవలయునని చెప్పసాహించుచున్నాను.

టర్కీ

డాన్ నల్గు జలసంధి మూసివేయుట.

దాని ఫలితము.

లండను ఆక్టోబరు 6:—కాక్ స్టాంబుల్ లో ఇంగ్లాండు, రష్యాదేశపు రాయబారులు డాన్ నల్గు మూసివేయుటచే ప్రాప్తు, ఇంగ్లాండు, రష్యాకంటె టర్కీవారికే యెక్కువ నష్టము గలుగును. ఇందుచే జలసంధి మూసియేయకొరకయై చో సెప్పటికిని మూసియేయగొయితెక, బ్రెస్టా, అను జర్మనీవారి ముగా టర్కీవారి వైసనేగాని దశము అచ్చటినుండి పోబాలరు. వారివారికులున్నారు. ఓడల బడినను జర్మనీవారితిరు.

కోర్కె వ్యవహారములు.

ప్రాంపు మ్యాట్రీ.

[న్యాయమూర్తులు: ఆక్టింగు చీఫ్ జడ్జి, జడ్జి శేషగిరి ఆచార్య. జడ్జి కమలా స్వామిశాస్త్రి గారలు].

ఒక అప్పిలయమునం దొకడు డిక్రీపొందెను. తాము పసివారు (మొరలు)గ నుండినపుడు చేయబడిన ఆ యప్పను తీర్చుటకు తమకు నిమిత్తమలేదుగాన, తమమీదను, తమతండ్రి మీదను ఒసగబడిన పై డిక్రీని వాది అమలు జరగించకుండు నటుల ఆజ్ఞాపించుటకును, ఆయప్పను తీర్చుభారము తమకు లేదని కానించుటకును కోరుచు ప్రతివాదులు హైకోర్టుకు విన్నవించుకొనిరి. ఇట్టితరుణమున వీరు తాము హైకోర్టువారికి పంపుకొను అర్జీకి, సామాన్యముగ నొకయుత్తరువును కానించుటకు నలసింపని ప్రాంపుమ్యాట్రీ చెల్లించిన చాలునా? లేక, డిక్రీ మొత్తము ననుసరించి ప్రాంపుమ్యాట్రీ చెల్లించవలయునా యను విషయము ప్రశంసకురాగా, తొలుత నీయర్జీ విచారణకు పూను కొనిన జడ్జిలు శంకరనాయకు, ఎయిలింగు గారలు ఆ ప్రశంసకు పరిష్కరించాలక, హైకోర్టు ఫుల్ బెంచి వారి యాలోచనకు పంపిరి. అందువాద నావిషయమును వైన పేర్కొన్న ముగ్గురు న్యాయమూర్తులును విచారించిరి. న్యాయవాదులవాదములు ముగిసివి. న్యాయమూర్తులు తీర్పుచెప్పట నాపియుంచి యున్నారు.

సాత్తుమీదహక్కు ఎప్పుడు కలుగును?

[న్యాయమూర్తులు ఎయిలింగు, హానే గార్లు.]

నెల్లూరుజిల్లాలో నొక డొకనేలను కొనెను. ఆ నేలను తన కమ్మనలసినటుల ఒడంబడిక యొకటి జరగియున్నదనియు గాబట్టి వైవిక్రయముచెల్లదనియు, మఱియొకడు దావాతెచ్చెను. వానికి విక్రయించబడునటుల యేర్పరచుకొనబడిన యేర్పాదును గుఱించి, ఆ నేలను కొనినపుడు ప్రతివాది యెఱుగడనియు, భూమి దురుద్దేశ మేమియులేక క్రమముగనే కొనబడి నియత, ప్రతివాది ప్రక్క వాదింపబడెను. కాని, విక్రయ ప్రత్రము వ్రాసినపుడు గాకున్నను, ఆ ప్రత్రము రిజిస్టరు కాబడుటకు పూర్వమే ఆయెడంబడికను గుఱించిన నోటీసు ప్రతివాదికి చేరినందున వానికి ఆ నేలమీద గలహక్కునకు భంగము కలుగలేదని క్రిందికోర్టులవారు వానికి అనుకూలముగ తీర్పు చెప్పిరి. ఈ తీర్పుమీద ప్రతివాది హైకోర్టుకు రెండవ అప్పిలు చేసికొనెను. పత్రమును రిజిస్టరుచేయు తారీఖు యేదయైనను, విక్రయప్రత్రము వ్రాయబడిన తారీఖు మొదలు అవిక్రయమైన భూమిమీద దానిని కొనవారికి హక్కుగలుగుననియు, గాబట్టి విక్రయప్రత్రము వ్రాయుటకు పూర్వము నోటీసు ప్రతివాదికి చేరవలెనను, వాదిహక్కునకు భంగ మేర్పడెననియు వాదింపబడెను. విక్రయప్రత్ర మేతారీఖుదైనను, రిజిస్టరు కాబడిన పిమ్మటనే హక్కు ఏర్పడుచున్నదనియు, ఎటులయినను, ప్రతివాది ఆ నేలకుగాను వైకమును చెల్లించుటకు పూర్వమే వాది యెడంబడికను గుఱించిన నోటీసు ఆతని కియ్యబడెను. కాన, వాది హక్కునకు భంగ మేర్పడలేదనియు వాదిపక్షమున వాదింపబడెను. న్యాయమూర్తు లీరెండవవాదము నంగీకరించి అప్పిలును త్రోసివేసిరి.

దీప్తిపాఠశాలవాసము రద్దగుట.

తనభార్యతో సంపర్కము కలిగియున్నాడను సందేహముతో నొకనిని చంపినందులకని మాట జక్కం చెంగనికి కడప నెవకొడ్డిగారు యాజ్ఞోదీప్తిపాఠశాలవాసము విధించిరి. హైకోర్టుకు క్రిమినల్ అప్పిలు చేసుకొనబడెను. ఫిర్యాది పక్షము సాక్ష్యమునందలి లోపములు విశదపరుపబడి, ఫిర్యాది పక్షమున విన్నవించుకొనబడినవాదము విశ్వసనీయముగాదని న్యక్షికిరింపబడెను. న్యాయమూర్తులు క్రిందికోర్టు తీర్పును రద్దుచేచి, ముద్దాయిని నదిలివెట్టుట కుత్తరు వొసగిరి.

న్యాయమూర్తులు శంకరనాయక్, స్పెక్టర్ గారలు, మనోవృత్తిదావా.

కాళహస్తిరాజాగారిసోదరు డొక్కడు ఆ సంస్థానము నుండి తనకు రూప 650 లు వంతున మనోవృత్తియొసగ బడుటకును, ఈజుకు ఆతక్కు ప్రకారము తనకు చెల్లించవలసిన పోలీసు యిప్పించుకొనుటకును, ఉత్తర ఆర్కాటు సబ్ కోర్టులో దావా తెచ్చెను. వెనుకొకప్పడు యిప్పటిరాజాగారు సంస్థానమును పంచవలయునని దావా తెచ్చియుండిరి. అప్పుడు పార్టీలకు సమాధానముచేయబడి, సంస్థానమును పంచ నక్కఱలేదనియు సోదరులు మొదటిపదేండ్లకాలము నెలకు చెరీ రూప 600 లును

అటుపిమ్మట నెప్పటికిని నెలకు రూప 700 లును పుచ్చుకొనవలయునని యేర్పాటుచేయబడెను. కాని, తదనంతరము రాజాగారు యిప్పటి వాదికిని ఆతనికిపిమ్మట ఆతని వారసులకును సంస్థానముయొక్క సాత్తులోనుండి నెలకు రూ 650 లు యివ్వవలయునని యొక యేర్పాటు చేసికొనబడెను. ఈసంస్థానము 1899 వ సంవత్సరమున (కోర్టుఆఫ్ వార్డు) వారియధీన మొనపుడు వాదికి నెలకు 400 రూపాయల వంతునమాత్రమే మనోవృత్తి యొసగబడెను. అందుమీద, 650 రూపాయలకు నాలుగువందలుపోను తక్కినభాగీకిని, యకముందు నెలకు రూప 650 లకును ప్రస్తుతపు దావా తేబడెను. సంస్థాన మంతకన్న నెక్కువ నివ్వవలదను నిశ్చిప్రాయముతో నెలకు నాలుగువందల రూపాయలతక్కును వాదిపక్షమున సబ్ జడ్జిగారు డిక్రీనిచ్చిరి. ఈతీర్పుమీద హైకోర్టుకు అప్పిలు వెట్టుకొనబడెను. మనోవృత్తిని యెల్ల కాలమున కొక్కటే పర్యాయ మేర్పరచుకొనుట న్యాయసమన్వితము కాదని యభిప్రాయ మొసగుచు, సంస్థాన సందర్శముల ననుసరించి, మనోవృత్తికై నెలకు నాలుగువందల రూపాయలు చాలునని న్యాయమూర్తులు సబ్ జడ్జిగారి తీర్పునె నిర్ణయించిరి.

న్యాయమూర్తులు ఆక్టింగు చీఫ్ జడ్జి జడ్జి ఎయిలింగు జడ్జి శేషగిరి అయ్యరుగార్లు. లేటర్సు పేరుంటు అప్పిలు.

కొచ్చి సంస్థానమునందు ననించు ఒకకు బ్రిటిషు ప్రదేశమున వనించు ఒకనిమీద తిరుచూరుకోర్టులో నొక డిక్రీ పొందెను. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ 44 వ సెక్షనును అనుసరించి X వర్నర్ జెనరలుగారు వెల్లడిచేసిన ప్రకటనను పురస్కరించు కొని, యాడ్మిక్రీ అమలు జరగుటకుగాను, ఒక బ్రిటిషు కోర్టు నకు పంపబడెను. మొదట తిరుచూరులో న్యాయము జరగినపుడే దీనిని విచారించు అధికారము బ్రిటిషుకోర్టుకు లేదని ప్రతివాది యాజ్ఞేపించెను గాని, యాజ్ఞేపణ నంగీకరింప బడలేదు. పిమ్మట డిక్రీ అమలు జరగుటకు తేబడినపు డీకోర్టులోను ప్రతివాది కోర్టుయొక్క విచారణాధికారమును ఆజ్ఞేపించెను. డిక్రీ ప్రమున నలు గారు ఆజ్ఞేపణను అంగీకరించిరి; కాని, కోయంబత్తూరుజిల్లా జడ్జి గారాయంగీకారమును నిరాకరించి, డిక్రీ అమలుజరగుటకు ఉత్తర్వు వ్రాసగిరి. తీర్పు తరువ్విన్నపం హైకోర్టుకు అప్పిలు చేసుకొనిన బడెను. కీర్తిశేఖరైన సుందరయ్యగారును, సదాశివయ్యగారుని అప్పిలును విచారించిరి. ఆజ్ఞేపణను అంగీకరించి విచారించవలయునని సుందరయ్యగారును, బ్రిటిషుయండియాలోని న్యాయస్థానముల యాజ్ఞేపణను విచారించబనిలేదని సదాశివయ్యగారును అభిప్రాయపడిరి. ఈసగిరి అభిప్రాయభేద మేర్పడినందున, నివిషయము ఫుల్ బెంచికి పంపబడెను. ఆ విచారణలో న్యాయమూర్తులు జిల్లాజడ్జి గారతీర్పును, ఎగ్జిక్యూషన్ పిటీషనును, ఖర్చులతోడ, కొట్టివేసిరి.

స్వామికాజుకోర్టు. [వివాదబహదర్ సి. కృష్ణకాగారు] దక్షిణాంధ్రాదీయా న్యాయామసంఘము వాదిమీద దావా

జూలై నెల 11 వ తేది సాయంకాలమున వైసంఘము వారి మయదానమున కుటీమన్నగు ప్రదర్శనములను కొన్నింటిని జరగించుటకుకోరి, యామైదానమును నల్లతంపివెట్టియను నాతడు అడ్డకు కొరెను. సంఘమువారు అంగీకరించిరి. సెట్టిగారు సంఘమువారికి ఆమైదానము వాడుగకుగాను 40 రూపాయలను, పోలీసు సిబ్బంది ఖర్చులకుగాను 15 రూపాయలను ఇచ్చిరి; నోటీసులను ప్రకటించిరి; కొందరికి టిక్కెటును గూడ విక్రయించిరి. కాని, ఆరోజు సాయంకాలము కొందరు కుట్టులు ఆమైదానమునందు ఫుట్ బాలు ఆడుచుండిరి. దానింజూచి, సెట్టిగారు ఆకుట్టుల ఆటను ఆజ్ఞేపించగా, తమ పంచె ఫు అటకుగాను ఆమయదానమును ఆనాటికి తమయంపకాగమున కియ్యబడెననియు, తాముఆచ్చటినుండి అప్పుడు వెళ్లవలమనియువారుబదులుచెప్పిరి. అందుమీద సెట్టిగారు ఆకాశాంధ్రా టిక్కెట్టుకొనినవారికి వైకములను త్రిప్పియిచ్చి చాలనవ్వపడవలసివచ్చెను. కనుక తన కేర్పడిన ఖర్చులు, నష్టము కాంట్లాట్టు జరిగినయెడల తనకు రాగల లాభము, మున్నగువానికిగాను మొత్తమున రూప 909 లు సంఘమువారు తన కియ్యవలెనని యుత్తరువుకోరును సెట్టిగారు దావాతెచ్చిరి. ఆ సాయంకాలము 5 30 ఫుట్ బాలే పంచెఫు అట జరగునని తాము ముందే సెట్టిగారికి తెలియజేసినటులను, అంతలోపలనే తన ప్రదర్శనములను ముగింపునకు తెచ్చుటకు సెట్టిగా రంగీకరించి నటు

లను, తెలిసి, కాబట్టి కాంట్లాట్టు నిబంధనలకు భంగము కలుగలేదనియు నింకను వాది కోరు నష్టపరిహారము చాల సధికమనియు ప్రతివాది సంఘమువారు వాదించిరి. విచారణ జరగుచున్నది.

పోలీసుకోర్టు తేరు. జార్జిటవుకే.

హోగ్యులలో దిగుమతిసరకులు పదిలపరచబడి యుండుచోట నుండిన చక్కెరమాటలలోనుండి యా నెల ౧-వ తేదిన నుమారు ఒకమంతుకు చక్కెరను సంగ్రహించిన కుప్పి, కుడ్డా తాయను ముద్దాయిలకు మేజిస్ట్రేటుగారు చెరీ మూడుకొలుల కకనఖయిదు విధించిరి.

ఏనుగ X కనబడినో నొకయింటిని. జూదమాడుట. కిట్టె కిచ్చినందులకు చిత్రకార గోవిందకే అనువానిని, X తనెల 28 వ తేదిన అచట జూదమాడినందులకు గాను మరి పన్నెద్దరును చార్జి చేయబడిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు మొదటి ముద్దాయికి రూప 30 లును, తక్కికొన్నిన వార్జికి నొక్కొకరికి రూప 6 లును జరిమానా విధింపబడెను. ఆ అపరాధపు వైకములో కొంత భాగమును పోలీసువారికి బహుమతులుగనిచ్చుటకు మేజిస్ట్రేటుగారు నిషాదనుచేసిరి.

గోపాలకెట్టియను నాతని కోళ్లను నాలుగింటిని దొంగ లించినందులకు చార్జికాబడిన పెరుమాళ్లు అనువానికి మేజిస్ట్రేటుగారు మూడునెలలు కకనఖయిదు విధించిరి.

గుంటూరుజిల్లా లోకల్ ఫండు

పరిపాలనము.

I కడచిన రెండుసంవత్సరములనుంచి గుంటూరు జిల్లా లోకల్ ఫండు పరిపాలనలో తగినంత సామర్థ్యమును శ్రద్ధయు కనుపడుటలేదు. శ్రీరాయగారు యీ జిల్లాకు కలెక్టరువనని నధిష్ఠించుట తోడనే 1912 సం అక్టోబరు నెలలో గోపాలయ్యగారు గారిని రు 400 లలోనుంచి రు 600 ల వేతనముమీద జిల్లాకు లోకల్ ఫండు యింజనీరుగా నియమించిరి. శ్రీ గోపాలయ్యగారు పరిపాలనా పద్ధతుల యందు మార్పులు లాభ కరము లయినను కాక పోయినను కొంత మట్టుకు జన సామాన్యమునకు ఇబ్బందియు తమ క్రింది తాతేదార్డుకు కారణములేని నష్టమును మాత్రము కలుగజేసివి. గుంటూరు జిల్లా మొత్తముమీద పదిమంది ఓ క ర్ సీ యర్లు ను స బ్ ఓ వ ర్ సీ యర్లు ను మా మూ లు ప ను ల కు ను ఇ డ్ద రు ప్రత్యేకపు పనులకును గలరు. వీరిలో గోపాలయ్యగారు ఉద్యోగమునకు వచ్చునప్పటికి 10 మంది తెలుగువారును నిద్దరు అరవవారును నుండిరి. ఈరెండు సంవత్సరములలోపల నీసంఖ్య తలక్రిందులయి యిద్దరు తెలుగువారును తొమ్మిది మం అరవవారును సదరు హోదాలను అనుభవించుచునా, మరియొకటి ఖాళిగానున్నది. మాకు తెలిసినంతవరకు గోయ్యగారు నియమించిన ఓవర్ సీయరు ఉద్యోగముల అయినపుడు ఆంధ్రులు చాలమంది దరఖాస్తు వెట్టివారు. అయినను శ్రీమూలాకల్ ఫండు యింజనీరుగారికి నచ్చినయొక యాంధ్రుడును కానరాదయ్యె. వీరి యు ద్వే శ్య ము లో ఆంధ్రులు గొప్పయుద్యోగములకే గాక చిన్నయుద్యోగములకునూడే తగిన విద్యావైపుణ్యము లేనివారుగా కనబడుచున్నారు. ఇతరవిషయములలో డిక్షి జాదివారలతో ఆంధ్రులు సరికాక పోవచ్చునుగాని బుద్ధికౌశల్యమున మాత్రమెన్నడును తీసిపోరు. ఈయుద్యోగుల సహాయముతో రెడ్ మండుదొంగగారు నూటికి తొండు అయిదురూపాయలకంటె నెక్కువ ప్రాప్తిని ఖర్చునెట్టి గన్ను మెంటువారిచే మెప్పుడవనియున్నారు. పబ్లిక్ నాకరులుగా నెక్కువమంది యాంధ్రులను నియమించి తదితరులను సారదోలుటకొరకు ఆంధ్రోద్యమము ఫురికొల్పువలెదరు కాని, యిట్టితార్కాణములు చూచినపుడు ఆంధ్రోద్యమ ముఖ్యోద్దేశము అదియేయనిచెప్పినను ఆంధ్రుల కగౌరవకారణముకానేరదు. ఈసందర్భమాపురములో ఘంటాపథముగ బుద్ధిగనవిన శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు కి ఉద్యోగమునం దెవరండి కనుపరుపబడినయెడల శ్రీ గో ఉద్యోగములు వారికి గౌరవ పూజ్యముగానున్నది వెట్టునిమిత్తము రు 67,000 ల

తిరిగి సర్కారుకు పోయినది. క్రొత్తగా చేయవలసివోయినది జిల్లానుండి లేకయో, రోడ్డుమార్గములను అసలనులేక చక్కని స్థితియందుంచుటచేతనో, జిల్లాలోని వెంటి ఫలభరితములయి లాభకరములగు ఛాయాచిత్రములు నాటినవకాలేనులేకయో క్రొత్తగా నీరుగలవాస్తవకు అవసరములు గల గ్రామములగాన రాకయో లేక శ్రీ గోపాలయ్యగారికి సంగతులను గమనించుటకు తగు అవకాశము లేకయో మాకు స్పష్టముగా తెలియవచ్చును. తెనాలి తాలూకాలో పండినపంట అమ్మకొనుటకు పణ్యస్థానమునకు తెచ్చువపుడు సరిఅయిన మార్గము లేక గయితులు పడుచున్న బాధలు చెప్పవచ్చును. గుంటూరు జిల్లాలోనుండి కొన్ని రోడ్లు గమకలకును బురదనీరు నిలుచుటకును బండ్లుచురుగులు విరిగి బోలెడు పడుటకును స్థానములయియున్నవి. గ్రామములును త్రాగుటకుయిన నీరు లేక మలముల మాడిపోవు క్రామములు యెన్నియోగలవు. వీరు పడుచోటు చూపగల పుణ్యాస్థానములను యెడల ఖర్చుపెట్టి వాస్తవము తెలియజేయు గ్రామము తెన్నియో కలవు. ఇనులయిక్కటను గుర్తెరిగి తొలగించ ప్రయత్నము చేయువా రయిదుగా? ఇట్టి సందర్భములు కేవలము అధికారులయొక్క లోపమువలననే గాక వారిపై నధ్యక్షతవహించిన జిల్లాబోర్డువారికి కూడ నని చెప్పవలసింది యున్నది. అయినను లోకలోపండు పనులనిమిత్తము వైకము లేదనియు అందునిమిత్తమై రోడ్డునెన్ను నెక్కువజేయు సభికారము జిల్లాబోర్డుల కిచ్చుట లోకలోపండు అట్లు సవరణ చేయుట యవసరమని మాజిల్లాబోర్డువారు తమయభిప్రాయమును వికకంఠ్యముగ తెలుపుచు శ్రీ గోపాలయ్యగారి పరిపాలనాసామర్థ్యమును మెచ్చుకొనికాబోలు వారి వేతనమును రు 700-1000 లక్షకున కభివృద్ధిచేసిరి.

వృత్తాంత లేఖలు.

ఏలూరు వార్తలు.

(గృహవిశేషముని యొద్దనుండి.)

ఏలూరు అక్టోబరు 4:—ఏలూరుబజారులో అన్ని విధములయిన సరకులను యుద్ధమునకు పూర్వమేధరలకు అమ్మబడిన వియ, యదము, ఆరంభమయిన త్రికూణ గ్రామములను మేవిధముగా అమ్మబడుచున్నదియు, ఈక్రింది జాబితావలన తెలియగలదు. ఏలూరుకు చుట్టుప్రక్కలనున్న బస్తీలలోకూడ భరణ ఇచ్చుమించుగా నీక్రిందివిధముననే మారినందు వచ్చును.

యుద్ధమునకు		
సరకులు	పూర్వపు ధరలు	ఇప్పటిధరలు
నెం. 17 రు మల్లు	6-5-0	6-10-0
నెం. 90 రు కేంద్రము	8-10-0	8-11-6
న 22 పులిమార్కెట్ మల్లు	4-7-6	4-11-0
సర్వనారాయణమల్లు	8-11-0	4-0-0
కల్లిపులిమార్కెట్ మల్లు	5-1-6	5-5-6
న 900 గానుగోమల్లు	7-8-0	7-12-0
క్రొండువారి	7-9-0	7-14-0

పంటదినములు వగయిరాలు.

1. ధాన్యం 2 సా 1 క	6-0-0	5-4-0
165 పాముల గలది.	5-12-0	17-0-0
2. తెలకపిండి పుట్టి 1 క	28-0-0	105-0-0
3. కొబ్బరినూనె పుట్టి 1 క	130-0-0	85-0-0
4. నవ్వులనూనె పుట్టి 1 క	95-0-0	18-8-0
5. నవ్వుల 164 పాములకల 1 క	15-0-0	13-0-0
6. అయిదం పుట్టి 1 క	80-0-0	65-0-0

నర్సాపురం వార్తలు

(గృహవిశేషముని యొద్దనుండి.)

నర్సాపురం అక్టోబరు 4:—మా డివిజనుకు యిది పూర్వగానూ పేంపూదొరవానికి తిరుపత్తూరు నియోజి. వీరు సామాను తీసికొని గారు. మామైలరు హైస్కూలు చును కలసి వీరిని గౌరవించుచు, హైస్కూలు హాలులో చేసిరి. మాపట్టణము చుట్టుకు విచ్చేసి

యండిరి. సభ్యులందరకును ఫలావోరములు, తాంబూలుములునొ సగబడివి. హాలు అంతయు, క్రోటనులలో నలంకరింపబడినది. మా సబుకలెక్టరు క్రాప్తను దొరవారును, బాంకుయేజంటు, బార్డయను దొరగారునుకూడ యాసభకు విచ్చేసియుండిరి. పేంపూ దొరగారును, క్రాప్తనుదొరవారును, సభ్యులందరితోను అనుమతి లేకుండకలసి ముచ్చటించి వారి వాసందింపజేసిరి. పిమ్మట హైస్కూలు హెడ్డుమాస్టరు జయరామరావుగారు లేచి, పేంపూదొరగారి ముగ్ధసంపత్తిని వారియొకమగ్యమును వారు పైలరు హైస్కూలుకును, యందలి విద్యార్థులకును చేసిన యుపకారములను, వారు కమిటివారికిని, హెడ్డుమాస్టరుగారికిని, కూర్చోనియోగ్యమునుగూర్చియు, బ్రహ్మాండమయి టిసలుకలెక్టరుగారుకూడ హైస్కూలుయొడవట్టియు దారభావమునె జూప ప్రార్థితులనియు నుపన్యసించిరి. పేంపూ దొరవారు తామంత కాశ్యతయిన పనిచేసినానో లేదో సందేహ మనియు, యాసంవత్సరము స్కూలు ఫయలు పరిశీలన, సర్వాపురం, తేలుకు. స్కూల్స్ ప్రవర్ధమున, చెప్పలేని యున్నవనియు, హెడ్డుమాస్టరుగారు వారి సహకారులును, గట్టివారనియు, వారు సర్వాపురంలో గడపిరోజులు చాల మంచిననియు, మరువజాలననియు మొదలైన సంగతులుచెప్పిరి. తరువాత దొరలు హెడ్డుమాస్టరుగారిచే ప్రస్తుతములలో నలంకృతులైరి. కరతాశధ్యనులతో సభముగిసెను.

యనై టెడ్డు సర్వీసుక్లబ్బు

ఇది పేంపూదొరవారిచే నీట్టణమునందలి గవర్న మెంటు ఉద్యోగముల యుపయోగము చెందునవత్సరముల క్రిందట స్థాపింపబడినది. ఈక్లబ్బుకు, పేంపూదొరవారు ప్రసిద్ధులుగాను, గుమిమేజిస్ట్రేటు కామరాజు వెంకటప్పయ్యగారు వైస్ ప్రెసిడెంటుగాను నియమింపబడిరి. దొరవారిచుట్ట గుమకలెక్టరుగా మున్నంతకాలము, యాక్లబ్బు ఉచ్చదశకుం దున్నది. వేట్ మెంటును కోర్టు ఒకటివేయబడినది. కలెక్టరు ఆఫీసు మునసబుకోర్టు మొదలగు ఆఫీసుల గమస్తాలందరును సాయంత్రము. 5 గంటలకువచ్చి, బంతులాడుచు పేపర్లుచదువుచుండిరి. పేంపూదొరవారు స్పెషలుడ్యూటీకి వెళ్లిన తరువాత క్లబ్బుమొదలకడదీయందు శ్రద్ధకొంచెము క్లగనారంభించెను. అట్టిస్థితిలో క్రాప్తనుదొరవారువచ్చి ఒకమీటింగుచేసి, క్లబ్బుకు పునర్నికమిపోసిరి. వీరును వెంకటప్పయ్యగారును నిచ్చుటనున్నంతకాలము, యిది నిరాటంకముగా జరుగుననియు గవర్న మెంటు

గుమస్తాలు యిందులఫలము పూర్తిగా సమభవితురనియు, తలచెదము.

నర్సాపురంతాలూకా బోర్డు

ఈతాలూకాబోర్డు క్రిందభీమవరం తేలుకు, నర్సాపురం అనుమాడుమంచి డెల్టాతాలూకాలు ఉన్నవి. గవర్న మెంటు రివిన్యూతోపాటు బోర్డుకుకూడ మంచిసెన్ను కనుగొనుచున్నది. ఈతాలూకాబోర్డువారు ప్రతిసంవత్సరము రోడ్డు మరమ్మతు నిమిత్తము నుమారు ఒకలక్షయేబడివేలు కర్చు పెట్టుచున్నారని తెలియుచున్నది. కాని రోడ్డుయొక్క స్థితిమాడ చాల భయంకరముగా మున్నది అట్టి దోడ్డిట్ల తాడెవల్లిగూడెము, మొదలగురోడ్డుమార్గ వర్ష కాలములో, కొన్నిచోట్ల బండ్లును మనుష్యులును నడచుటకు, బండల వలన బహుకష్టతరముగా మున్నది. ఏటేట మరమ్మతుచేయుచున్నను రోడ్డు యిట్టి స్థితిలో నెందుకు ఉండవలెనో అన్న సంగతి, మా తాలూకాబోర్డుమెంబర్లు యెవరును, పరిశీలించుచున్నట్లు కన్పించదు. కంకరమంచెదికాని లోపముననో, మరి యేయిదగ లోపముననో, రోడ్డుస్థితి యథాప్రకారముగానే యున్నది. రెండవది, రాయచోరగారిచుట్ట సబుకలెక్టరుగా మున్న కాలములో, రోడ్లు మంచిస్థితియందుంచినారు. వారుండగా చాల గ్రామములకు విలేజీరోడ్లు నేంక్కును అయినవి. కాని అవియిప్పటికిని పూర్తిగాలేదు. ఈ యసంపూర్తిపని వలన ప్రజలకు పశువులకు బాధలు పొచ్చుచున్నవి. వర్ష కాలములో చుట్టిరోడ్లవై, బండ్లు యెడ్లు కూరుకుపోయి, బహుశ్రమ కల్గించుచున్నది. మా క్రొత్తప్రెసిడెంటుగారె యాసంగతులను విచారణచేసి ప్రజలబాధలను నివారణచేయ ప్రార్థితులు.

జూబులు.

రాజమండ్రి క్లెక్టరీయన్లు.

అయ్యా, దోరితిస్థిమరు కడచినరాత్రి 9 గంటలకు రాజమండ్రి లేపున చేరినది. బొబ్బిగంకలో కంట్లాక్టర్లు చాలసామానులు వేయించినారు. ప్రయాణికులు సుమారు 3000 ఉండవచ్చును.

బొబ్బిగంక రేవునుండి 4 గంటలకు బయలుదేరి : క్లెక్టరీయన్లు. అచ్చటనుండి బయలుదేరి రాజమండ్రి వచ్చుదారిలో బొటసా రులఅవస్థ ఇంతింత అని చెప్పట కలవికాదు సరేకదా, స్త్రీమరులో ఒకదీపముఅయినను లేదు. ఈఅవస్థ ఇట్లుండగా బోయిలర్ సులో, స్త్రీము తగ్గిగోయినదని ఫయిర్ మేన్లు అన్నారు. కొందరు బోయిలర్ సులో మిస్ట్రీక్కు ఏదోఉండుటవలన స్త్రీము తగ్గిపోయినది. కాని మరియొకటికాదు అని అనుకున్నార. అంతట స్త్రీములేదు అని నడిగోదావరిలో లంగరుజేసి అరఫంటు ఉంచి స్త్రీమువచ్చినతరువాత బయలుదేరినారు. అంతట విస్తారంగా గాలివానవచ్చినది అప్పుడు పెద్దలు చిన్నలు గొల్లన గోలునెట్టినారు. కాబట్టి శ్రీ డిస్ట్రిక్టుబోర్డు ప్రసిద్ధులువారును శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రసిద్ధులువారును ఫెర్రీస్థిమరువిషయములో చాలశ్రద్ధకలగుచేసికొని తగుకట్టు దిట్టములు చేయకపోయినట్లయితే కంట్లాక్టర్ వలన ప్రజలకు చాలయిబ్బందులు కష్టములును రాగలవు. మీరు ప్రజాక్షేమముకోరువారగుటవలన నింతగావ్రాసికొంటిని. ఈసంగతులు జరుగుచున్నప్పుడు నేను స్త్రీమరులోనే ఉన్నాను.

ఒకబొటసారి.

యుద్ధవార్తలు.

వైనికుడుభరించు పాదరక్షలఖరీదు రూ 10-8-0.

ఇప్పుడు జరుగుచున్న యుద్ధస్థయము దినమునకు 18,00,00,000 రూప్యములని తేలుచున్నది.

2000 జనులుగల బ్రాండును అనునాంగ్ గ్రామమునుండి 75 జనులు సైన్యమునందుజేరిరి.

ప్యారిసునగరమునందలి 2500 బొరిస్టరులలో 2000 మంది యుద్ధమునందు జేరిరి.

నెపోలియను మూడేండ్లలో నోడింపబడిన ప్రస్థానం: 21,87,50,000 కనులుచేసెను.

రష్యాకక్రైముక్కు దగ్గరమట్టములలో పయనొకండు గురు యుద్ధమునందు గలరు.

డెకన్ గ్రామమునందు 2000 మంది పట్టుకొని గల రయి.

తుల కొక యేటిసిద్ధుడు తీసివేయట కంగీరించెను

28 మనగరమునం దిప్పుడు ట్రాముబండ్లను నడపుటకు వృద్ధులకు టిక్కెట్ల నిచ్చుటకు శ్రీలును నుపయోగింప బడుచున్నారు.

జెల్లియమునందు వ్యవసాయకలశ్రీలు యుద్ధభటులకు రొట్టెలను, జాన్నును, మద్యములకు కానుకలుగ నర్పించుచున్నారు.

జర్మనీదేశమునకప్రతిసంవత్సరమునందును 243,00,00,000 రూప్యముల విలువల ఆహారపానీయములు దిగుమతి చేయబడుచున్నవి.

జ్యోతుల పెద్దజలాంతోనాకలు 2000 మైళ్లదూరము పోయినప్పుడు తగినవేగమున గలిగియుండును. (ద్రవ వేగనమన కెరోసినువంటి మండెనునా.)

జర్మనలకు 800 కోట్లరూప్యముల విలువగల వ్యాపార నాకలు గలవు. వారియందు 90 కోట్లరూప్యముల విలువగల నాక లాంగ్లేయుల కేలేమైవి వారికిగల 800 నాకలలోను 280 ఆంగ్లేయులకు జిక్కినవి.

19½ అంగుళముల మూత్రోల ఆంగ్లభిరంగులు 17 గజములు పొడుగును గలిగియుండును. 60,000 టన్నుల బలమునగలిగి యుండును. గుండు 6 అడుగుల పొడుగును, 86 అంగుళముల చుట్టుకొలతను 1350 కతులకపును గలిగియుండును. ఒకగుండు ఖరీదు రూ 2250. ఈగుండు 15 మైళ్ల దూరము పోగలదు. ఆకర్షణశక్తికి ప్రతిఘటించి గురికి తగులుటకు 22,000 అడుగుల ఎత్తు గుండుపోయి తిరిగి దిగవలసి యుండును. గుండు 15 మైళ్లదూరము పోజాలినను సామాన్యముగ 5 మైళ్లదూరమున గురిజెట్టికాల్పుట వాడుకయైనది. గుండు 5 మైళ్లదూరము చేరుటకు 12 సెకండులు పట్టును. నిమిషమునకు 25 మైళ్ల వేగమున పోవును. గుండు శక్తితులయొడలకు తగులుచున్నది లేనిది దుర్బిణీవలనను మంటవలనను గమనినబడును. ఈరెండుపద్ధతులు. గాక ఆంగ్లేయుల కొక రహస్యమైన పద్ధతియును దెలియునట. నాకాదిశియోధ్యు పొగయొడలు నడుచుచుండగా జరుగును గాన శక్తితుల నావలకు తగులునటులు గుండ్లను కాల్పుటకు చిరకాలాభ్యాసము నువైపుణ్యమును గావలసి యుండును.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

SITUATION STILL UNCHANGED.

INDIAN LOYALTY APPRECIATED.

(REUTER'S AGENCY)

There is lull again to-day in news. "The general situation is stationary. The battle continues on the left wing. The allies have repulsed day and night attacks in Argonne and on the heights of the Meuse." This is the report from the central theatre. In the East Russia seems to have made sufficient progress in as much as the Germans are endeavouring to hold fortified positions along the frontier of their own country from Wirballen to Lyck. The news that the German Kaiser's nephew is on the "Emden" is confirmed by the statements of the German Press.

GREAT BRITAIN.

England and the War.

Recruiting Continues Brisk.

The British Army standard of height was raised a few weeks ago but men are still joining in excellent numbers.

Raw Cotton Reserves.

Sir Charles Masara's Proposal.

LONDON, October 6.—(1 P. M.)

The "Daily Telegraph" says that the Government is likely seriously to consider Sir Charles Masara's proposal for building of reserves of raw cotton. Unless speedy improvement sets in almost complete stoppage of production is to be expected.

Egyptian Red Cross Society.

The Egyptian red-crescent Society has given thousand pounds to the British Red-cross Society.

Contraband of War.

A Fresh List.

Intimation has been received here that the exportation of the following articles from the United Kingdom has been prohibited to all destinations:—Harness and saddlery which can be used for military purposes, khaki, serges, per oxide of manganese.

The Liverpool Chamber and Indian Loyalty.

KARACHI, October 6.

The "Sind Gazette" has received the following:—The Liverpool Chamber of Commerce passed the following Resolution at a special meeting:—The Liverpool Chamber of Commerce desire to place on record their deep sense of admiration and gratitude for the magnificent rally made by the Indian Empire to the side of the Mother Country in this time of trial for the whole British Empire. They desire especially to state that the splendid contributions the Indian Empire are giving to England in men and material are appreciated warmly by the business community not only of the city of Liverpool but throughout the whole of the United Kingdom.

A Ministerial Appointment.

KARACHI, October 6.

Lieut.-Colonel Sir Mathew Nathan has been appointed Under Secretary to the Lord Lieutenant of Ireland.

FRANCE.

Fighting in France.

Situation Stationary.

Attacks Repulsed Day and Night.

LONDON, October 6.—(1-10 A. M.)—

A Communique issued in Paris at eleven o'clock yesterday evening said:—The general situation is stationary. The battle continues on the left wing. We have repulsed day and night attacks in Argonne and on the heights of the Meuse.

German Communications.

Cut off Twice.

ROUEN, October 6.—

A message of yesterday's date to the "Daily News" says that on two occasions a small force of the Allies has temporarily destroyed communications at the rear of

the German Army, with the result that there has been a sudden cessation of the activity of aeroplanes which ran short of petrol and food supplies, have been disorganised for some days.

GERMANY.

Strength of the German Army.

The "Times" Petrograd Correspondent states that according to reliable information the invading armies include at least 15 Army Corps to which must be added the Austrian forces around Cracow.

In British East Africa.

RAIDS BY THE ENEMY.

All German Attempts Repulsed.

SIMLA, October 6.—

The following is the Secretary of State's cable to the Viceroy despatched at 9 P. M. yesterday:—The Colonial Office states that all attempts made by the Germans during September to invade British East Africa were repulsed. The raiding parties in every case were defeated and forced to retire.

German Firms Using Dutch Names.

KARACHI, October 6.—

The following letter received by a European firm in Karachi is published by the "Sind Gazette" as indicating one of the many ways in which German merchants are endeavouring to carry on their trade by submerging their own name and appointing a Dutch firm at Amsterdam to act for them, as it is hoped that their business will be treated by British and Indian firms as neutral business:—"In consequence of the present prevailing martial complications in Europe, your letters and business papers intended for us reach us very irregularly or generally not at all and we also are not always in a position to give you news from here. To remedy this unfortunate state of affairs, we request you to direct your letters etc., inside as well as in the outside address, instead of as hitherto to the Insurance Co., at Hamburg, until further notice to our representative in Amsterdam Messrs. Mijnaerends De Rooy Nieuwe Kijds Voorburgwal, 158, who in a trustworthy manner have declared themselves ready to forward the sendings intended for us from now onwards. Our letters to you will likewise go through the intermediary of the above named firm. We hope it is possible in this way even during the continuation of war to remain in constant touch with our representatives and to avoid unpleasant delay for both parties".

German Firms in Bombay.

Incorporation in India.

BOMBAY, October 6.—

Many of the German firms doing business in Bombay are incorporating their firms in India. This has proved a distinct advantage in the way of getting delivery of goods arrived per the Hansa Line boats which were seized as prizes of war. Delivery in every case in being granted on the firms furnishing security in cash. They are following a system of "drag on" in supplying customers orders, partially, keeping as much stock in hand as possible without losing much business.

German Steamers in Marmagoa.

Difficulty of Recovering Cargo.

KARACHI, October 6.—

The Bombay Chamber of Commerce are still negotiating for the recovery of cargoes of the German steamers sheltering at Marmagoa, but so far no definite result has been achieved.

Duchess of Luxemburg Imprisoned

Army Transported to Germany.

LONDON, October 6. (1 P. M.)

Grand Duchess of Luxemburg has been interned in the castle at Nuremberg and Luxemburg army numbering 250 men has with the exception of the Commandant been transported to Germany.

German Sharpshooters.

Reason for Disproportionate Losses.

LONDON, October 6.—

Every German regiment has a body of sharpshooters who pick off the enemy's officers. This accounts for the disproportionate losses which have occurred among the allied officers especially among the French.

German Heavy Guns.

Havoc Wrought.

LONDON, October 6.—

The "Times" correspondent describing the havoc caused by shells from the German heavy guns says that nothing is left standing within forty or fifty feet. One shell dropped among a squad of forty horses and the whole batch was blown to pieces.

German Docks Busy.

Building Fifty Submarines.

LAHORE, October 5.—

The following is a "Civil and Military Gazette's" cable:—

LONDON, October 3.—

The Copenhagen correspondent of the "Times" says that feverish energy is being displayed at the German docks.

It is reported that 50 submarines are being built.

Nephew of Emperor William.

On Board the "Emden."

LONDON, October 6.—

German papers state, that Prince Franz Josef of Hohenzollern, nephew of Emperor William, is on board the "Emden."

RUSSIA.

The Eastern Theatre.

RETREATING GERMANS.

Trying to Hold Fortified Positions.

PETROGRAD, October 6.—(5-25 A.M.)—

It is officially announced that the retreating Germans are endeavouring to hold fortified positions along the frontier from Wirballen to Lyck.

The Fight on the Neimen.

Deadly Effect of Russian Artillery.

ALLAHABAD, Oct 6

The "Pioneer's" London Correspondent 3rd October:—The "Morning Post's" Correspondent sends later intelligence of the German attempt to cross the Neimen that the operations were on a considerable scale and the losses proportionately more than was supposed. This was largely due to the practice of the Russian heavy artillery work which cruelly surprised the German troops, were under fire from 10 miles and suffered enormous

TELEGRAMS.

TURKEY.

The Allies and the Dardanelles.

Where "Goeben" and "Breslau" Stand.

CONSTANTINOPLE, October 5.—(2-40 P. M.)—

The Ambassadors of the Triples Entente say that the closing of the Dardanelle affects Turkey more than the Allies and consequently if Turkey so wishes, it may remain closed indefinitely. The fleet of the Allies cannot withdraw until "Goeben" and "Breslau" are in the true sense Turkish warships. The German crews are still on board and although the vessels are flying the Turkish flag, others are still liable to the influence of Germany.

JAPAN.

Heathen Japan.

Sir Claud Macdonald's Testimony.

LONDON, October 6.—(12-50 P. M.)—

Sir Claud Macdonald refers in a letter to the "Times" the recent protest of German Theologians against the inclusion in war of the "Heathen Japan" under the pretext of the alliance with Britain. Mr. Macdonald says, it is not known as generally as it ought to be, how straightforward, honest, dignified, and loyal to us was the Japanese conduct of negotiations before and after the Russo-Japanese war, and how courteous and chivalrous was their conduct to their opponents in defeat.

Treatment of the Enemy.

Fullest information regarding the wounded Russians for transmission to their friends was immediately obtainable even details were sometimes telegraphed.

An Example to Christian Nations.

Mr. Macdonald says that Baron Hardinge who was at that time British Ambassador in St. Petersburg can bear him out in this connection. Mr. Macdonald ventures to think that some Christian nations, not for getting Germany, have much to learn of the Christian virtues of chivalry courtesy and honesty from "Heathen Japan."

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

The Incoming Mail.

SIMLA, October 6.—

The S. S. "Medina" with outward mails of the 19th ultimo is expected in Bombay at daybreak on Friday.

The Calcutta Stock Exchange.

The meeting in Calcutta to consider reopening of the Calcutta Stock Exchange has been adjourned to Monday next.

CALCUTTA.

The Irrepressible "Emden."

Story of a Norwegian Steamer.

CALCUTTA, October 5.

Another story of the German Cruiser "Emden" has come to light with the arrival in Calcutta of the Norwegian steamer "Ocean" (2872 tons). It appears that this vessel which left Bombay for Calcutta to fetch cargo of coal was held up by the "Emden" on 25th September so near to Colombo that the reflection of the harbour searchlights was distinctly visible. Being a neutral ship and carrying no contraband she was allowed to proceed on her way unmolested.

The Captain's Testimony.

Captain Christensen bore further testimony to the polite behaviour of the Commander of the "Emden". He said:—"We were nearing Colombo at about 9 P. M. On the 25th when suddenly heard some one hailing us. At first I could see nothing it was a dark night but gradually I perceived the outline of three-funnelled two masted cruiser with the or looking very much like a Hansa liner standing alongside the Commander brought his ship right alongside and a conversation with him. He was most polite perfect English so that at first I thought it was a Warship that had accosted us.

Ordered to Proceed.

asked him if I might proceed and he said:—"With that we went ahead and he went at full speed to westward with I was hardly certain then that it was a hearing that British ships were in the vicinity, I am convinced that it was a Warship of much lighter grey than the others.

TELEGRAMS.

The "Komagata Maru"

Eighty-five People Evading Arrest.

CALCUTTA, October 6.—

Out of the 321 passengers of the "Komagata Maru" only 85 are now evading arrest. Of the others, 60 quietly went to their homes in the first special train and the remainder except those already mentioned as casualties are under arrest.

Story of the Arrested Sikh.

Arrest of the Sikh absconders in connection with the Budge Budge affray is going on steadily. In addition to the arrests already reported, one clever arrest was made on Monday evening by the Railway Police at Bally Station. The Sikh in question who refused to give his name, had his hair cropped short, his beard shaved off and wore Bengali saree. He was inducing a passenger to buy him a short journey ticket when he was arrested. The man was sent to the Alipore jail.

Further Arrests.

Two more arrests have been made in Hooghly district. Five were arrested at Goalundo station on the 2nd instant. On the same day two were taken at Barrackpore and two at Ichapore. One was arrested this morning at Baranagore.

The Absconding Sikhs.

Arrested at Howrah and Sealdah.

CALCUTTA, October 5.

Chandan Singh, a "Komagata Maru" emigrant who had managed to elude the police so far was arrested at Sealdah Station this morning. The man was placed before the Police Magistrate of Sealdah who transferred the case to the Alipore Magistracy. Five more emigrants who were arrested in the Howrah District have been conveyed to the Alipore Jail.

BOMBAY.

A Fire on a Steamer.

BOMBAY, October 6.—

A small fire occurred this morning on board the steamer "Barbera" belonging to the B. I. S. N. Company, berthed at Alexandra Docks. The fire which was burning amongst the ships stores consisting of choir matting, was soon put out by the fire brigade. The damage is estimated at one thousand rupees only.

Afghan Trade Via Nushki.

KARACHI, October 6.—

Major Webb Ware in his comments on the Afghanistan trade via Nushki route states:—"The Nushki trade with Heart shows encouraging signs of vigour. It is to be noted that Indian as well as English goods of high class are favoured not only by the traders of Western Afghanistan, but also by the merchants of Upper Khorassan and that it is an error to suppose that because the Russian market is in a position to supply certain classes of goods very much cheaper than can be done from our side the same applies in the case of every type of goods.

BURMA.

A Severe Storm.

RANGOON, October 5.

The Principal Port Officer, Burma, has received information that a severe storm had gathered yesterday 150 miles west of Diamond Island and is moving northwards.

Notice to Mariners.

The following notice to Mariners has been issued by the Port Officer to-day:—"Lights at Spit Light Vessel, Eastern Grove Light House and leading lights in the river will be re-exhibited from Tuesday.

The S. S. Lanka.

Arrives with Mails.

RANGOON, October 6.—

The S. S. "Lanka" with the English and Indian Mails of the past two weeks, of which there were over two thousand bags, arrived here this morning. There was a large number of Government officials and Military officials who returned from leave. The voyage was exceedingly unpleasant owing to rough weather and intermittent rain squalls.

TELEGRAMS.

PUNJAB.

The Sadhu Murder Case.

Judgment Delivered.

KOTA, October 6.—

To-day, judgement was delivered, by Munshi Sri Ram, Sessions Judge, in the Sadhu murder trial. Three accused Kesari Singh, Laheri alias Trabant and Hiralal were accused of the murder of Piry Ram Mahant of Jodhpur. In a lengthy judgment the Judge found Kesari Singh and Laheri guilty under section 302 and sentenced them to transportation for life. Hiralal was acquitted of the Major charge but was found guilty under sections 118 and 201 and sentenced to three years imprisonment under each head. The sentence to run concurrently.

The Lower Jhelum Canal.

A New P. W. Division Formed.

LAHORE, October 6.—

A new division for Lower Jhelum Canal circle has, says the "Civil and Military Gazette", been sanctioned to deal with the necessary designs and estimates for enlarging capacity of the above canal. The alterations are said to be necessary in order to meet the requirements of triple canals project which is now nearing completion.

The Contempt of Court Bill.

ALLAHABAD, October 6.—

Opinions on the Contempt of Court Bill are now reaching Simla and it is understood that they generally support the principle of this measure.

Doulat Rai's Liabilities.

LOHORE, October 7.—

It is understood that the scheme for compromising all civil liabilities of Doulat Rai, late Managing Director of Hindustan Bank Ltd., now in liquidation, has been arrived at through good offices of his brother Har-kishen Lal. The liabilities of Doulat Rai owing to Hindustan Bank have been put at twenty-five thousand rupees. It will be remembered that criminal cases have been pending against Doulat Rai before Multan Courts.

SOUTH INDIA.

Meyer Vs. Bowring Institute.

The District Court's Ruling.

BANGALORE, October 5.—

The District Court has overruled the defence objection in the suit Mr. Meyer Vs. Bowring Institute (for wrongful removal from honorary office), that the plaintiff from his patronymic had no right of audience in a British Court. The judge held that German surname is not "prima facie" incompatible with British Citizenship and having served as a Gazetted Officer in the Army Department of the Government Secretariat he was not by nationality incompetent to sue.

Indian Expeditionary Force.

Telegrams Received.

MADRAS, October 5.—

The Superintendent of Telegraphs informs that telegrams can now be sent to the officer and men of the Indian Expeditionary Force either in Egypt or at Marseilles, provided they comply with the rules of censorship.

Obituary.

ALLAHABAD, October 6.—

The death took place in England on the 16th September of Lieutenant Colonel A. B. Lindsay, 2nd Gurkhas Colonel Lindsay as an officer of the General Staff had been employed for sometime at the War Office and it would appear that the strain of work at high pressure that has prevailed since the end of July, bore him down.

LONDON, October 6.—

Death is announced of Lieut. Colonel Byam Abbot, late foreign department Government of India.

American Commercial Agent.

His Prospective Tour in India

BOMBAY, October 7.—

The American Consul at Bombay writes that Mr. Ralph Milton Odell, special Commercial Agent of the Department of Commerce at Washington is now on his way to India for the purpose of making an intensive study of cotton goods trade in this country and thus promote business between these two friendly countries.

వార పత్రిక

చందాదారుల శ్రద్ధతోపలె రూ. 2-8-0

ఈ పత్రిక యొక్క యుపయోగము చెడివిన వారలకు తెలిపితిమి యున్నది.

ఇంతకుముందు ప్రకటించిన సంగతి నెరుగని దేశభావముగలవారికి నందఱును నమూనా పత్రికను దెప్పించి పంపించుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడుచుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము,
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

నోటీసు.

కొందఱు విలేజుకులు కాగితము లేండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. లేండు పక్కలు వ్రాయుటతో ముద్రణకార్యము మిక్కిలి హాసువున్నది. కావున దయయూచి విరళము గాగితమునకు ఒకజే పునలే వ్రాసి పంపుదురు మని ప్రార్థించుచున్నాము. [ఆం. ప. సం.]

మోహినీ తైలము.

నీలముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు
ప్రీ పురుషులు వాడుటకు మోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెంట్రుకలు మెరుగును.
వెంట్రుకలు రాలకుండును.
వెంట్రుకలు నునుపుజేయును.
మనోహరముగా నుండును.
సువాసన గలిగి యుండును.

తేలకు తేలు
సీసాలు విక్రయము.

తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీజులు, ఉద్యోగియులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రావగు కురులను మనోహరముగ జెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

జ్వర హరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపుమార్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు గాటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పుణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినముల సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 14 రు 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బ క విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే పారి వును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరుబీధి, మదరాసు.

తేలు మందు.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

తెలుకాటునలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. విషము నెత్తురుతో తేలుకాటున ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దగునటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

క ఫ హ రి

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. 1. శ్లేష్మము వీలన ఏర్పడుదగ్గు, 2. శీతకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు, 3. శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములందు ఏర్పడుదగ్గు, 4. ఉబ్బనము, 5. శ్చయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసిన మందు దగ్గువిధమునుబట్టియుండును. శ్వాస పిల్లి కూతలు ఎగిరోప్పు ఆయాసము మొదలగు కఫరోగములు శ్వాసకోశముల సూక్ష్మనాళములయందు ఏర్పడు బాధపులునువాయువు త్వరలో ప్రాణవా యువునకు మారనందున కలుగును. కఫరోగములు మేహకారకమునబట్టి శరీరమున బలహీనత యేర్పడినకొలది వర్ధిజెందును. దగ్గుగల్గవతివారు దీనిని వెంటనుంచుకొనుట మంచిది.

క ఫ హ రి చూ రము.

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బనము, కాసవీస శ్లేష్మజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

వజ్రగుళికలు.

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన శుక్లస్వప్నము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజబ్బులకు వజ్రగుళికలు ప్రజాయుధమువంటివి.

కుష్టుకు తైలము.

బీష్ప 1-కి వెల రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

అమృతాంజనం డిప్లో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరుబీధి, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్త పుష్టికి, శక్తికి, ప్రజాయుధము.
20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి వెల 1-0-0

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

ఒక్క మా తామరతైలము డబ్బాను ఆరు అంచాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరుఅంచాలు తిరిగితిరిగి కొన వచ్చును.

అనేకసంవత్సరములు, మాసములు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిదురపట్టక బయట బయటనుండు ఆవస్థగ వానికైతఁ ను.

సుఖభోగి తైలము.

డబ్బీ 1-కి రు 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్నివిధముల వ్రణములకును, కొరుకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును గాఢ సుంధ మాన వోవలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెల్గుకులకు హానిగలుగక చక్కగా జెరుగ గలవు.

గజ్జికి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిప్లో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.
9, జహంగీరుబీధి, మదరాసు.

విజ్ఞాపనము

వారపత్రిక చందాదారులు పత్రికచేరలేదని వ్రాయు నప్పుడుగాని మరియితర సంబంధమున నుత్తరములు వ్రాయునప్పుడుగాని అచ్చుతో ముద్రింపబడిన వాటిపై కు ముందుగానున్న నెంబరును తప్పక వ్రాయవలయును. అట్లు వ్రాయలేని జవాబులు సులభముగా నొసంగుటకు నీలుపడదు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదేని వారపత్రికపై అచ్చుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో కేర్పబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

